

СВОБОДА

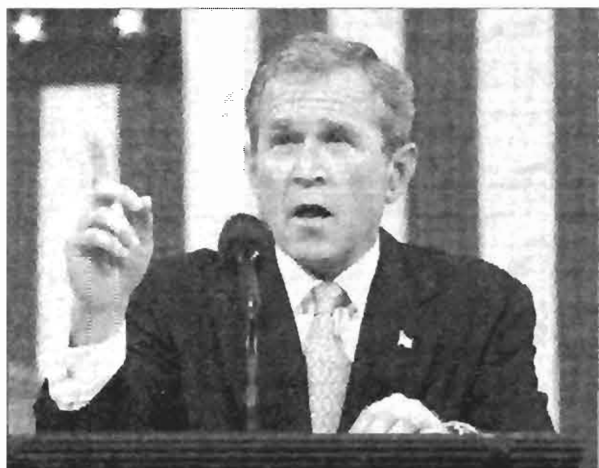
Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК СІХ П'ЯТНИЦЯ, 1 ЛЮТОГО 2002 РОКУ ЧИСЛО 5 VOL. CIX FRIDAY, FEBRUARY 1, 2002 No. 5

Президент Джордж Буш звітував про стан держави

Президент Джордж Буш

ВАШІНҐТОН. – У вівторок, 29 січня 2002 року, Президент Джордж Буш, якому у перший рік його каденції випали трагічні події – терористичні акції 11 вересня 2001 року, змусивши його пізнати вагомість і безмежну відповідальність своєї позиції голови держави та головнокомандуючого збройних сил, звітував про стан держави. Він увійшов до залі Конґресу під гучні оплески членів обидвох партій, котрі вітали свого Президента, віддаючи цим шану інституції, котру він представляє.

У своєму першому 48 хвилинному виступі перед обома палатами Конґресу Президент говорив про найактуальніші проблеми: війну з тероризмом, бюджет, економіку, добровільну службу суспільству, про старі ворогування та інші питання близькі сьогодні і зрозумілі пересічному громадянинові.

Передусім Президент Джордж Буш заявив, що війна з тероризмом, спричинена нападами на Нью-Йорк та Вашінґтон минулого вересня, тільки висловив застереження, що, попри успіхи американських дій в Афганістані, тобто знищення талібського режиму, в світі розсіяні десятки тисяч вишколених терористів, яких Дж. Буш порівняв з „годинниковими бомбами", які треба знешкодити, і підтвердив намір його країни й надалі очолювати боротьбу з міжнародним тероризмом. Він підкреслив дві цілі боротьби з міжнародним тероризмом: притягти злочинців до відповідальности та запобігти майбутнім терористичним акціям.

Він офіційно назвав Іран, Ірак та Північну Корею „віссю зла" – ворогами США, стверджуючи, що вони становлять серйозну небезпеку, яка постійно зростає, та підкреслив, що США не дозволять найнебезпечнішим режимам світу загрожувати плянеті найнищівнішими видами зброї.

„Північна Корея є режимом, озброєним ракетами і зброєю масового знищення – в той час, як її громадяни недоїдають. Іран аґресивно накопичує таку зброю і експортує терор – в той час, коли надію іранського народу на свободу придушує ніким не обрана меншість. Ірак і надалі виказує свою ворожість проти Америки і підтримує тероризм. Іракський режим мав намір розвивати біологічну, хемічну і ядерну зброю протягом десятиліття".Крім того, Дж. Буш звинуватив Філіпіни, Боснію

(Закінчення на стор. 4)

Юлія Тимошенко потрапила в автокатастрофу

КИЇВ. – Колишній віце-прем'єр-міністер і провідник партії „Батьківщина" Юлія Тимошенко потрапила вранці 29 січня в автокатастрофу і тепер перебуває в лікарні з діягнозою „струс мозку та удар в грудну клітку". В клінічній лікарні „Феофанія" вважають, що її стан – середньої важкости. Міліція заявляє, що в аварії винен водій Ю. Тимошенко Сергій Атаманюк, який отримав незначні травми. Під час аварії автомобіль Ю.Тимошенко зазнав пошкодження, зокрема розбито праве крило, а Ю.Тимошенко сиділа саме на передньому сидінні, біля водія. Під час аварії спрацювала подушка безпеки. Помічники Ю. Тимошенко вважають, що аварія була сплянавана.

Стан здоров'я водія автомобіля „Жигулі", який зіткнувся з „Мерцедесом" провідника партії „Батьківщина" Ю.Тимошенко, є задовільним, повідомив заступник головного лікаря лікарні швидкої допомоги Сергій Білогривенко. Він зазначив, що зараз постраждалий А. Мусаїбов (азербайджанець, житель Києва) перебуває у травматологічному відділенні лікарні швидкої допомоги з ушкодженнями голови, коліна і грудної клітини. Ю. Тимошенко їхала автомобілем на засідання Київського апеляційного суду, який мав розглянути скасування заборони на розслідування проти неї. Незважаючи на інформацію про автокатастрофу, апеляційний суд провів засідання і скасував рішення Печерського суду, який вимагав від Генпрокуратури зупинити усі судові та слідчі дії проти Юлії Тимошенко. Це рішення означає для неї відновлення підписки про невиїзд, і вона знову не має права подорожувати за межі Києва.

Виборчий бльок, очолюваний Ю. Тимошенко, оголосив протест проти рішення суду, наголошуючи на тому, що вона не могла бути присутня на засіданні через випадок. Бльок також стверджує, що сьогоднішня постанова суду є намаганням влади перешкоджати веденню передвиборчої кампанії Ю. Тимошенко. Виборчий бльок Юлії Тимошенко вважає, що Київський апеляційний суд таким чином виконав замовлення влади. У заяві бльоку прибічники Ю. Тимошенко висловлюють здивування, що суд нехтує об'єктивними обставинами, через які провідник бльоку не прибула на суд. Колишнього віце-прем'єра звинувачують у підроблюванні документів і ухиленні від сплати податків.

(Закінчення на стор. 4)

Микола Мельниченко: „Вважаю своїм святим обов'язком продовжувати боротьбу"

Ексклюзивне інтерв'ю для газети „Свобода"

Ім'я колишнього охоронця Президента України Леоніда Кучми Миколи Мельниченка, безперечно, ввійде в новітню історію України. Те, що він зробив, одні називають подвигом, інші – зрадою. Остаточно наголоси в цій напівдетективній історії розставить лише час. А покищо на Миколу Мельниченка „полюють" журналісти. І не лише. Одного ранку в помешканні майора Мельниченка пролунав телефонний дзвінок - агенти Федерального Бюра Розслідувань (FBI) попереджували: „Будьте обережні, за вами стежать найняті вбивці, обмежте свої поїздки, зустрічі з незнайомими людьми, повністю відмовтесь від інтерв'ю й публічних виступів". Втім, до таких попереджень майор Мельниченко ставиться доволі зневажливо: „Українським владоможцям зараз невигідно мене вбивати – вельми легко тоді буде вирахувати замовників". Хоч сказати, що Микола Мельниченко зовсім нехтує своєю безпекою, було б неправдою. Одним з елементів її на теренах США, де він отримав політичний притулок, є його вимушена нелюбов до преси. Шість останніх місяців на численні пропозиції „акул" пера дати інтерв'ю він ввічливо відповідав відмовою. Виняток для тижневика „Свобода" майор Мельниченко зробив не тільки тому, що цінує його славну історію й неупередженість, а й насамперед тому, що останніми днями відбулися події, про які, на думку Миколи Мельниченка, повинна знати українська громада Америки.

– Які ж це події, пане Мельниченко?

– Минулого тижня мої адвокати повідомили, що суд північного округу штату Каліфорнія прийняв рішення задовольнити позов Департаменту юстиції США про передання йому всіх записів, які я зробив в кабінеті Леоніда Кучми. 16 січня 2002 року суддя Сузан Ілстон постановила: „Зобов'язати Миколу Мельниченка передати всі записи, зроблені в кабінеті Леоніда Кучми, в розпорядження Департаменту юстиції США". Представники цього департаменту звернулися до суду, бо на свої неодноразові звернення особисто до мене, щоб я віддав їм плівки зі записами, отримували відмову. З самого початку я був проти того, щоб віддавати наявні в мене записи в будь-чиє розпорядження, окрім леґітимних інституцій України. Тому що в цих записах міститься інформація, що становить державну таємницю України. І не лише України, а й таких держав як Англія, Німеччина, Еспанія, Туреччина, Росія. Я проти рішення суду як громадянин і патріот України. Я готовий допомогти американським правоохоронцям розслідувати конкретні злочини, але не порушуючи законів України. Вже на летовищі імені Кенеді в Нью-Йорку, куди я прибув навесні минулого року з однієї европейської країни, представники американських спецслужб поцікавилися, чи готовий я передати американській стороні записи розмов Кучми. Я відповів відмовою. Неґативно сприйняв й інформацію про рішення суду в Каліфорнії. Хоч я розумію, що судді, приймаючи рішення, піклувалися насамперед про інтереси США. Тепер намагатимуся знайти вихід з цієї ситуації. До речі, я звертався тут по допомогу до багатьох правників українського походження. Але вони, як тільки почують прізвище Мельниченко, від страху втрачають дар мови. Єдиний, хто не відмовив мені в зустрічі, це президент Світового Конгресу українців Аскольд Лозинський.

(Закінчення на стор. 16)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Участь у виборах можуть взяти близько 40 партій та бльоків

КИЇВ. Центральна виборча комісія 29 січня закінчила приймати документи на участь у виборах до Верховної Ради, що відбудуться 31 березня. Потенційними учасниками кампанії стали близько 40 партій та бльоків. Третина виборчої кампанії минула, залишилося ще 60 днів. Реєстрацію 29 січня пройшли ще 10 партій та бльоків. Серед них – „Наша Україна", „Жінки за майбутнє", „Яблуко", Селянська партія та Демсоюз. Окремі партії втратили близько половини кандидатських списків. Центральна виборча комісія відмовила у реєстрації двом із першої п'ятірки бльоку „Народний рух" – Георгієві Філіпчуку та Сергієві Конєву. Найчастішими претензіями до документів були не точно написані біографії, відсутність даних про громадянство та місце постійного проживання. Успішно зареєструвалися понад 2.5 тисячі осіб. Близько опівночі документи на реєстрацію привезли останні учасники виборчої кампанії – бльок „За Ющенка!" та Партія реабілітації тяжкохворих.

Київський суд не задовольнив позову матері Г. Ґонґадзе

КИЇВ. – Суд у Києві 24 січня відхилив позов матері загиблого журналіста Георгія Ґонґадзе, яка оскаржувала рішення Генеральної прокуратури не притягати до карної відповідальности Президента України Леоніда Кучму та інших посадових осіб. Леся Ґонґадзе наполягає, що Генеральна прокуратура не провела належного розслідування звинувачень про можливу причетність Президента Л. Кучми, тодішнього міністра внутрішніх справ України Юрія Кравченка та інших посадовців до зникнення її сина. 24 січня генеральний прокурор Михайло Потебенько призначив третю експертизу „таращанського тіла", яке, як вважають, є останками Георгія Ґонґадзе. Експертиза відбудеться в Німеччині, заявив 29 січня міністер закордонних справ України Анатолій Зленко. Посилаючись на представника Генеральної прокуратури, агентство „Інтерфакс" повідомляє також, що учасники слідства в справі Г. Ґонґадзе відмовилися від версії про причетність до цього вбивства одного зі злочинних ватажків. За деякими повідомленнями, мати загиблого журналіста каже, що не відмовляється від намірів звернутися з позовом до Европейського суду в справі свого сина.

Ірак відкриває посольство в Києві

КИЇВ. – 24 січня відбулося офіційне відкриття посольства Іраку в Україні. На відкритті були присутні представники українських комуністів і прогресивних соціялістів. Заступник держсекретаря міністерства закордонних справ України Володимир Єльченко заявив, що Україна виступає за пом'якшення санкцій проти Іраку, обґрунтовуючи таку позицію недієвістю санкцій. В. Єльченко вважає, що зовнішньополітичне відомство України не боїться критики з боку США, позаяк будує свої взаємини з Іраком згідно з нормами міжнародного права, а самі ті взаємини зводяться виключно до торгово-економічних.

У Симферополі обікрадено помешкання Єпископа УПЦ КП

СИМФЕРОПОЛЬ. – 29 січня обікрадено будинок Єпископа Кримського і Симферопольського Української Православної Церкви Київського Патріярхату Климента – уже вдруге за останній час. У Кримській Епархії кажуть, що це прояв тиску на структури Київського Патріярхату в Криму, який останнім часом значно посилився. Невідомі зловмисники проникли у помешкання Єпископа Климента, коли він перебував у Києві. Злодії вкрали комп'ютер із цінною інформацією про церковну ситуацію в Криму, а також панагію – символ єпископської влади. Причому, як повідомили в епархії, це вже друге пограбування, коли зловмисники викрадають панагію. Торік злодії залізли в кабінет Владики, вкравши лише культові речі, які йому належали, і залишивши гроші та цінні ікони. Цього разу історія майже повторилася. Саме це і дозволило представникам Кримської епархії УПЦ Київського Патріярхату говорити про кампанію тиску і залякування проти ієрарха, священиків і віруючих цієї Церкви, що розгорнулася в Криму. Єпископ Климент переконаний, що ці пограбування мають характер „цілеспрямованого залякування", є всі підстави розглядати їх як сплановану акцію тиску, організатори якої ставлять за мету знищення Кримської епархії УПЦ Київського Патріярхату.

На Луганщині поновилися шахтарські страйки

ЛУГАНСЬК, 28 січня. – Перші в цьому році шахтарські страйки розпочалися на Луганщині. Повністю не працює одна шахта міста Антрацит – „Партизанська", у Красному Лучі частково страйкують на шахті „Княгинінська". Шахтарі вимагають виплати хоча б яких-небудь грошей. Останню заробітну платню вони отримали у вересні 2001 року. Гірники вже не згадують про борги минулих років. А вони чималі і в цілому по области на 1 січня 2002 року становили майже 460 мільйонів гривень. Складність ситуації з виплатою заробітної платні у паливно-енергетичному управлінні обласної адміністрації пояснюють тим, що шахти области до цього часу не отримали належних їм коштів державної підтримки. Від реалізації вугілля надійшло лише 35 мільйонів гривень, тоді як місячний фонд заробітної платні становить майже сто мільйонів. Якщо наприкінці минулого року чиновництво замовчувало шахтарські акції протесту, то зараз як про них, так і про причини говорять відверто.

Радіодебати: В. Медведчук – Ю. Тимошенко

КИЇВ. – Радіодебати колишнього віце-спікера Верховної Ради Віктора Медведчука та колишнього віце-прем'єра Юлії Тимошенко, котра була передана через радіо „Свобода" на Україну 23 січня, на думку голови Партії зелених України В. Кононова, лише підтвердила „претенсії обох на президентську владу". „За зовнішньою привабливістю передвиборчої сутички гарної Юлії Тимошенко та розумного Віктора Медведчука криються не розвідувальні бої передвиборної кампанії, а початок великого походу за президентською владою", сказав В. Кононов. Ю. Тимошенко і В. Медведчук уникали теми виборів під час їхніх дебатів, щоб не суперечити виборчому законові, що забороняє передвиборчу агітацію раніше 30 днів до виборів.

Агенція „Moody's" підняла економічний оцінку України

КИЇВ. – Посилаючись на різке покращення макроекономічних показників України протягом останніх двох років, оціннова фінансова агенція Муді (Moody's) 24 січня підняла оцінки українських облігацій і банківських депозитів в чужоземній валюті і в гривнях. Агенція підняла оцінку країни на облігації в чужоземній валюті і в гривнях на дві позначки від Caa1 до B 2, а стелю для банківських депозитів – на одну позначку від Caa1 до B 3. Цей крок віддзеркалює зміцнілий експорт країни, суворішу бюджетну дисципліну, скорочення деяких боргів, зокрема узгодження боргів з російською компанією „Ґазпром" і зростання резервів закордонної валюти. Агенція дійшла висновку, що ймовірність дефолту в Україні знизилась. Водночас „Moody's" відзначила не надто чітку взаємодію України з Міжнародним валютним фондом. Згідно з клясифікацією агентства, цінні папери, оцінені рейтингом B 2, вважаються ризикованими для довготермінових інвестицій, а ймовірність дефолту за ними є все ж таки досить високою. Британська газета „Файненшіял Таймс" пише, що минулого року Україна також показувала найкращі результати в Ґлобальному індексі облігацій ринків.

ОБСЕ висилає 280 спостерігачів в Україну

КИЇВ, 25 січня. – Очікується, що спостерігати за виборами до Верховної Ради у березні 2002 року в Україну прибудуть, на довший чи коротший час, 280 офіційних спостерігачів від ОБСЕ. Про це повідомив голова Центральної виборчої комісії Михайло Рябець 24 січня. За його словами, ЦВК запросила для участи у спостереженні за виборчим процесом членів Асоціяції організаторів виборів країн Центральної та Східньої Европи, до якої входять представники 22 країн.

Сценічні читання п'єс молодих німецьких драматургів

КИЇВ. – Вперше в історії українсько-німецьких взаємин у галузі культури в столиці України 23 січня відбулися сценічні читання п'єс молодих німецьких драматургів. Німецький культурний центр – Ґете-Інститут у Києві спільно з київським академічним театром російської драми імені Лесі Українки протягом чотирьох днів проводили їх. Мета ж цього заходу – ознайомити українських фахівців театральної справи з сучасною німецькою драматургією. Керівник представництва Ґете-Інституту в Києві Йоганес Еберт підкреслив: „Те, що ми сьогодні започаткували, є експериментом. Обрані теми, можливо, незвичні – йдеться про гострі питання соціяльних конфліктів, наприклад, наркоманію. Вік авторів – від 30 до 40 років. Нам дуже приємно, що акторам та режисерам стала до вподоби саме ця тематика". На думку Й. Еберта, сценічні читання дадуть поштовх до нової україно-німецької дискусії з культурної тематики, а також просто надали українським акторам та режисерам можливість заробити гроші протягом цієї акції, яка завершилася 26 січня круглим столом фахівців.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Урочистості на цвинтарі Українських січових стрільців

ВАРШАВА. – 22 січня виповнилась чергова річниця ухвалення українською Центральною Радою Четвертого універсалу, яким у 1918 році було проголошено Українську Народну Республіку самостійною державою. У дні українських свят Військо польське виставляє почесну варту на могилах Українських січових стрільців у Варшаві. І це не лише прояв поваги до історії української незалежності. Українські Січові Стрільці спричинилися у двадцятих роках минулого століття до захисту і польської незалежности, коли Симон Петлюра і Юзеф Пілсудський разом стримували більшовицьку навалу. На стрілецькому цвинтарі у Варшаві похований і сам генерал М. Безручко, і десятки інших українських старшин , підстаршин і рядових стрільців. Українська громада Польщі десятиліттями збиралася на їхніх могилах у День Злуки, 22 січня. З часу постання незалежної України відзначення найбільших державних свят відбувається тут офіційно, з участю і польських державних чинників, польських генералів та вищих офіцерів.

Проте у минулі роки Службу Божу відправляли на могилах лише православні священики. Цього року православний священик зауважив серед присутніх протиігумена монастиря отців-василіян у Варшаві о. Марка Скірку. Священики подали один одному руки. Тоді православний пастир зняв ризи і подав греко-католицькому. Отець Марко Скірка одягнув ризи православного священника, прийняв з його рук молитовник і відправив Службу Божу також у греко-католицькому обряді.Було у цьому жесті українських духовних пастирів щось дуже символічне, що нагадувало січень 1919 року, коли було проголошено, що українські землі назавжди об'єднуються в єдиній державі і не буде більше поділів між українцями.

Ганна Стеців
Радіо „Свобода.

Між „bitter“ і „sweet“

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – Bittersweet. Гіркувато-солодкий, а може – солодко-гіркий? Це – про четвертий тиждень першого місяця 2002 року. Точніше – про фільтрат американсько-українських стосунків саме в тому тижні, який на українських календарях починався 21 січня, а на американських – 20-го.

Пригадався січень 1994 року, коли США тиснули на Україну з усіх можливих кінців – прямо й через посередників – щоб Україна позбулася своєї ядерної зброї, коли сам Президент Бил Клінтон прилетів на пару годин в Україну щоб зустрітись з Президентом Леонідом Кравчуком просто на Бориспільському летовищі. Тоді, як і тепер, залишалося не цілих три місяці до виборів Верховної Ради.

В результаті Україна дістала свою тристоронню угоду, ґарантії безпеки від держав, вирішила позбутися боєголовок, порізати заржавілі ракети на брухт, – і стосунки між Америкою й Україною набрали характеру нескінченного „медового місяця“ (ну, з короткими зиґзаґами).

Січень, 2002 рік: в понеділок, 21 січня, у Київській філармонії Сполучені Штати святково відзначають десяту річницю своєї дипломатичної присутности в Києві. В середу, 23 січня, США накладають серйозні торговельні санкції на українські вироби – джерело доходу країни, місць трудовлаштування, себто „джобс“. А ще через день Україна припиняє імпорт американської курятини, знаної в народі як „ніжки Буша“, бо вони вперше з'явились тут, коли президентом США був Джордж Буш-старший – той, який з таким болем серця і сумнівам 25 грудня 1991 погодився на дипломатичне визнання України. Американська курятина – вважає Україна – начинена якимись антибіотиками, які Україні не подобаються.

Що це – торговельна війна після восьмилітнього кохання? Ні, ні, ні. Ні в якому разі – запевняють (не зовсім переконливо) дипломати обох країн.

Про застосування американських торговельних санкцій йшли розмови вже два роки. В Україні виробляють неліцензовані, дешеві компактні диски, які, на думку американських експертів, відбирають дохід – 200 мільйонів доларів – від американських виробників звукозаписів і комп'ютерних програм. Але чи тільки в Україні займаються електронним піратством? Болгарія й Росія також є на списках того роду піратства. А Шрі Ланка з перших років доби персональних комп'ютерів вела перед у піратстві програмних забезпечень.

Сполучені Штати два роки наполягали на тому, щоб Верховна Рада прийняла ефективні закони проти піратського виробництва компактних дисків і погрожувала торговельними санкціями. Але серед українських законодавців є захисники інтересів виробників так компактних дисків, як і виробників сталі і текстильних продуктів (тих елегантних і дешевих плащів, курток і спідниць з етикетою „Made in Ukraine“). Законопроєкти у справі дисків або не діставали досить голосів, або ті законопроєкти були в такій мірі „беззубими“, які, на думку Америки, не припинять піратства. І торговельні санкції набули обертів.

Американські дипломати у Києві вияснюють свою позицію; уряд України висуває цифри в мільйонах доларів, які не дійдуть до економіки України у висліді санкцій. Але насправді дуже малий відсоток населення України розуміється на тонкощах піратських дисків і торговельних аспектів української економіки. Що зовсім ясно працівникам швейних і сталеливарних фабрик, то це те, що вони тяжко працювали, реґулярно діставали платню, а тепер знову їх чекає безробіття. А в цих галузях промисловости затруднено значно більше людей, ніж у виробництві компактних дисків. Через тиждень-два виробники компактних дисків можуть перевезти своє обладнання до Молдови, або розширити виробництво в Росії й Болгарії. (Тут варто не забувати, що закон, який нарешті прийняла Верховна Рада і який у найбільшій мірі зближений до бажань США, не покриває піратських дисків, які йдуть через Україну транзитом. Таким чином українські митники не мусітимуть конфіскувати того роду вироби, які котяться з Росії в Італію, наприклад.)

Тим часом, незважаючи на неминучість санкцій, Амбасада США у Києві гідно відзначила свою десяту річницю, в присутності усіх чотирьох гілок влади (четверта – преса – була, мабуть, найчисельніше представлена). На концерті й прийнятті у філармонії були також культурні діячі і немала кількість українців, які побували в Америці на програмах академічного обміну (усіх таких в Україні вже 25 тисяч осіб).

Ностальгійних спогадів не бракувало на святі. Серед гостей, найвищим членом уряду був Анатолій Зленко – теперішний і тодішний міністер закордонних справ. Шарже д'афер амбасади Марія Йованович (заступаючи амбасадора Карлоса Паскуаля, який терміново виїхав до США) подарувала міністрові побільшене фото, зняте 26 січня 1992 року, на якому зображений тодішний шарже Джон Ґандерсон – як він передає Зленкові дипломатичну ноту у справі відкриття посольства.

(Фактично діючий американський консулят поселився в колишньому будинку Шевченківського районного комітету Компартії України у Києві вже 22 січня, а 26-го будинок формально став амбасадою. І тут елемент ностальгії: 22 січня – довголітня „діяспорна“ історична дата! – саме цього року стало державним святом України, як річниця злуки Української Народньої Республіки і Західньо-Української Народної Республіки 1919 року).

Міністер Зленко з ностальгією згадував відкриття американської амбасади, як незабутній у його житті час. Визнання України Сполученими Штатами „важко переоцінити“, казав він, бо після цього „по світі пішла хвиля визнань України“. Він також згадав американську допомогу для участи України у космічній програмі „Морський старт“, політ українського астронавта на американському космічному поромі, американське прочищення шляхів для України до НАТО, Світового банку й Міжнародного валютного фонду, та закликав не забувати про ґарантію безпеки України великодержавами, яку організували США в заміну за відмову України від ядерної зброї. Про торговельні санкції він не говорив, зате доводив, що українсько-американські стосунки не погіршились, а тільки перейшли у нову стадію. Він зацитував Президента Лінкольна про те що „у новій ситуації треба думати по-новому; бути на рівні сьогодення“. Зрештою, сьогодні США є найбільшим закордонним інвестором в Україні – помимо різних заходів, запевнень і обіцянок навіть таких близьких країн, як Росія.

А концерт того вечора був на рівні ювілею: грала Національна Заслужена симфонічна оркестра України з її висококлясними музикантами. Диригував Дейвид Андре з Каліфорнії, який вже десять років виступає по світі як представник американської музики. Солістом був американський віртуоз-трубач Мартін Берінбаум, звукозаписи якого є у колекції Білого Дому. Вони грали „американу“: Бернстайна, Шофілда, Борткевича, Ґрофі і на наддаток — Джона Філіпа Сузу.

Лінкольнове і Зленкове „думання по-новому“ вже просякає на поверхню в Україні. Коментатори звертають увагу на те, що Америка, переживаючи економічний спад, воліє мати менше закордонної конкуренції, і тому торговельні санкції проти України поліпшать настрій американських виробників сталі і текстилів. Але це також змусить українських виробників активніше зайнятись маркетинґом – пошуком нових ринків для своїх товарів, в тому числі і в Україні. У відміну від куроводів штату Арканзо і півострова Делмарва, українські птахофермари з вдоволенням потирають руки, бо протягом десяти років вони навчились вирощувати і пакувати курятину „по-американськи“, і за відсутности імпортованих „ніжок Буша“ зможуть пропхати більше своїх виробів на український ринок.

Торговельні війни, як і будь-які війни, не бажані. Але вони, мабуть, неминучі. Десь чверть століття тому між близькими союзниками Америкою й Італією точилась торговельна війна, яку називали „паста-цитрус вор“: США бльокували імпорт італійських макаронних продуктів, бо Італія бльокувала імпорт американських помаранчів і ґрейпфрутів. Американські любителі справжньої італійської „пасти“ купували її все одно, хоч за вищими цінами. Згодом війна припинилась. Американсько-китайська угода про текстильні вироби – один з найбільших комплексних торговельних документів в історії. Вона забрала декілька років переговорів. А що вже говорити про „Нафту“ – угоду про північно-американську вільну торгівлю, яка донині має завзятих ворогів і таких же прихильників. все таки тяжко позбутися почуття, що Україну „смикають“, а Україна – дає себе „смикати“. Bittersweet...

Україна експортувала понад шість млн. тон зерна

КИЇВ, 29 січня. – Україна експортувала понад 6 млн. тонн зерна врожаю від червня 2001 року, – повідомив 29 січня віце-прем'єр-міністер України Леонід Козаченко. Близько 600 тис. тон продовольчого зерна вже в цьому році експортовано в країни Західної Европи, зокрема в Еспанію, Портуґалію, Італію, Францію. У 2000-2001 маркетінґовому році (1 червня 2000 року до 1 червня 2001 року) експорту зерна з України практично не було.

У Києві вшанували пам'ять героїв Крут

КИЇВ. – Близько 5 тисяч осіб 29 січня взяли участь у вічі-реквіємі на Аскольдовій могилі в Києві, присвяченому пам'яті 300 молодих захисників Української Народної Республіки, які загинули у селі Крути Чернігівської области у 1918 році, в бою проти 6-тисячного червоного війська, яке наступало на Київ. У вічі брали участь студенти Національного університету ім. Тараса Шевченка, інших столичних навчальних закладів, учні шкіл. Учасники віча поклали квіти до символічного каменя з написом „Пам'яти полеглих за волю України героям Крут“.

УНІАН

АМЕРИКА І СВІТ

Політики в США по-різному ставляться до статусу афганських полонених

ҐВАНТАНАМО, Куба. – Секретар Департаменту оборони США Доналд Рамсфелд продовжує виступати проти надання статусу військовополонених бійцям афганського руху „Талібан“ та терористичної організації „Аль-Кайда“, яких утримують на американській військовій базі Ґвантанамо на Кубі. Відповідну заяву Д. Рамсфелд зробив 27 січня, відвідуючи табір, де тримають афганських полонених. У свою чергу віце-президент США Ричард Чейні наголосив, що полонені є дуже небезпечними і не можуть претендувати на захист, який ґарантує Женевська конвенція. Водночас за надання затриманим талібам та бійцям „Аль-Кади“ статусу військовополонених виступив секретар Державного департаменту Колін Павел. Міжнародні правозахисні організації неодноразово протестували проти умов утримання афганських в'язнів на Кубі і критикували США за відмову надати їм статус військовополонених. На американській військовій базі Ґвантанамо на Кубі 24 січня почалося допитування полонених з Афганістану. Як повідомив американський військовий речник, бойовикам Талібану та терористичної мережі „Аль-Кайда“ не дозволяється користуватися послугами адвокатів. Тепер на Кубі перебувають 158 афганських бойовиків. З метою найскорішого завершення слідства поки що припинено перевезення на Кубу наступних груп афганських полонених.

Афганський прем'єр Г. Карзай у Білому Домі

ВАШІНҐТОН. – Голова перехідного афганського уряду Гамід Карзай зустрівся 28 січня в Білому Домі з Президентом США Джорджем Бушем. Це була їхня перша зустріч. Г. Карзай, серед іншого, звернувся до США з проханням долучитися до міжнародного миротворчого контингенту в Афганістані. Президент США Джордж Буш на зустрічі заявив про відданість його країни довготривалому партнерству з Афганістаном, пообіцяв допомогти у вишколі нових поліцейських сил та афганського війська. Г. Карзай подякував американському народові за допомогу у визволенні його країни. Він наголосив на потребі вести боротьбу з тероризмом до повної перемоги. Вашінґтон пообіцяв також надати додаткові 50 мільйонів долярів позики на заохочення приватних інвестицій в Афганістані. Г. Карзай також зустрічався з секретарем Департаменту оборони Доналдом Рамсфелдом та секретарем Державного департаменту Коліном Павелом і відкрив посольство Афганістану у Вашінґтоні. Глава тимчасової адміністрації Афганістану звернувся також до афганців, які проживають у США, зі закликом повернутися на батьківщину, щоб допомогти у відбудові економіки. На думку Г. Карзая, його країна має розглядатися як мусульманська держава. За його словами: „Із цього приводу не повинно виникати жодних питань. Іслям – це частина нашого життя, частина нашої конституції. За конституцією, ухваленою 1964 року, Афганістан керується законами шаріяту – тобто ісламськими законами“.

Папа очолив День молитв за мир у світі

АСІЗІ, Італія. – Папа Римський Іван Павло Другий та представники найбільших релігій світу зібралися 24 січня в італійському місті Ассізі на День спільних молитв за мир. Цей день мав на меті підсилити заяви Папи Римського, зроблені після нападів 11 вересня, про те, що релігія ніколи більше не повинна бути спонукою для конфлікту. У церемонії біля катедрального собору Ассізі взяли участь 25 католицьких кардиналів і біля 300 духовних отців. Християнські, мусульманські та юдейські клерики разом з представниками буддизму, індуїзму, сикхами та представниками африканських релігій спочатку вислухали промову Папи Римського, а потім розійшлися молитися відповідно до ритуалів своїх релігій. На молитві був присутнім президент Італії Карло Чямпі та прем'єр-міністер Сільвіо Берлюсконі.

Трагедія в Лаґосі – вибух військових боєприпасів

ЛАҐОС, Ніґерія. – За останніми повідомленнями, кілька сотень осіб загинули 27 січня у найбільшому місті Ніґерії – Лаґосі – в результаті вибухів на військових складах боєприпасів.Точне число жертв покищо не відоме, однак, за підтвердженими даними, принаймні 600 осіб загинули під час і після серії потужних вибухів. Зруйновані кілька десятків будівель поблизу. Вибито вікна у будинках в радіюсі 15 кілометрів від місця вибуху. Причиною трагедії стала пожежа на одному з вуличних ринків, яка перекинулась на військові об'єкти. Більшість загиблих – військовослужбовці і члени їхніх родин, які мешкали поряд зі складами. Президент Ніґерії Олусеґун Обасанджо, прибувши на місце трагедії, спростував чутки, які виникли у зв'язку з вибухами, про спробу військового перевороту.

Скандал у справі фірми „Енрон“ продовжується

ВАШІНҐТОН. – 24 січня пішов у відставку голова ради директорів збанкрутілої американської енерґетичної компанії „Енрон“ – Кенет Лей, який очолював компанію протягом 15 років, заявляючи, що через розслідування обставин банкрутства він не може спрямуватити усі свої зусилля на врятування „Енрона“. У Конґресі США 24 січня призначено початок слухань у справі про крах корпорації. Глава групи авдиторів, які перевіряли фінансовий стан „Енрона“, – Дейвид Данкан – відмовляється постати перед конґресменами до тих пір, поки йому не нададуть імунітету від судового переслідування. Д. Данкана звинувачують у тому, що він наказав знищити тисячі фінансових документів компанії. Крах „Енрону“ минулої осені став найбільшим банкрутством корпорації за всю історію США. Міністерство юстиції та Комісія з цінних паперів розпочали слідство у цій справі. Тим часом 25 січня в Гюстоні закінчив життя самогубством 43-річний Кліфорд Бекстер, колишній головний виконавчий директор фірми „Енрон“, перед тим, як мав звітувати на допитах Конґресу про причини банкрутства .

Президент...

(Закінчення зі стор. 1)

та Сомалію в толерантному ставленні до терористів. Ці держави матимуть можливість самостійно покінчити з тероризмом, і Америка допоможе їм у цьому. Але якщо вони не зроблять кроків у цьому напрямку, то США самі почнуть діяти.

Говорячи про внутрішню ситуацію в країні, Дж. Буш заявив, що, з огляду на антитерористичні акції в Афганістані та рецесію в економіці, в США може виникнути дефіцит бюджету.

Все ж таки Президент назвав найважливішим завданням ґарантування безпеки країни, яке буде значно помітним у ним пропонованому бюджеті, котрий він пропонуватиме Конґресові. „Мій бюджет має на меті здійснити три важливі завдання для Америки: виграти цю війну, забезпечити нашу країну та оздоровити нашу економіку“ – підкреслив Дж. Буш. Він зазначив, що заплянoване ним збільшення видатків на оборону – найбільше за 20 років. Крім того, Президент підкреслив необхідність удвічі збільшити витрати на боротьбу з біотероризмом, запобігання надзвичайним ситуаціям, розвідку та охорону кордонів.

Президент підкреслив потреби покращення освіти та пенсійного і медичного забезпечення, зокрема для осіб похилого віку. Крім того, зазначив конечність збільшити можливості видобуття і постачання власної нафти, щоб не бути виключно залежними від закордонних постачань.

Згадав і про потребу вищих вимог щодо поведінки американських корпорацій та звернувся до громадян присвятити впродовж свого життя 4,000 годин на добровільну службу сусідам і країні.

Президент наголосив, що найефективнішим способом виведення країни з кризи, подолання спаду в економіці є створення робочих місць, і закликав Конґрес схвалити постанови, що підштовхували б економіку.

Підсумки президентського звіту виголосив від опозиційної Демократичної партії конґресмен Ричард Ґепгардт, який підкреслив, що його партія вповні підтримує боротьбу з тероризмом і всі заходи Президента в цьому напрямі . Про інші справи, згадувані у звіті Президента, він не має сумнівів, що буде можна дійти до корисних порозумінь.

Творці американської держави, закріплюючи її підвалини розумно міркували, коли в Конституції поставили вимогу, що Президент держави зобов'язаний звітувати про стан держави один раз в році перед народом, в особі Конґресу – перед обраними народом представниками. Ці звіти давали і дають громадськості можливість об'єктивно оцінювати діяльність самого Президента і також працю партії, до якої він належить, як і пляни опозиції та можливість негайно і рішуче реаґувати у найближчих виборах.

Ця система дає Президентові можливість прозвітувати перед народом про свої осяги чи майбутні пляни, але також у хвилинах непередбачених ситуацій вміло оберігає пост Президента – голови держави та головнокомандуючого збройних сил від будь-яких помилок особи, котра в даний час займає цей пост.

Х. Ф.

Дж. Вокера звинувачено в зраді

ВАШІНҐТОН. – Проти американця Джона Вокера Лінда 24 січня висунено офіційне звинувачення – у змові з метою убивства співвітчизників та сприянні терористичній організації „Аль-Кайда“. Дж. Лінда 23 січня доставили з Афганістану у США. Він перебуває у в'язниці штату Вірджінія. Якщо Дж. Лінда визнають винним, то йому загрожує довічне ув'язнення.

14 загиблих у катастрофі російського вертолета

МОСКВА. – Чотирнадцять осіб загинули внаслідок вибуху російського військового вертолета 27 січня на заході Чечні. Російські офіційні особи повідомили, що поміж загиблих – заступник міністра внутрішніх справ Росії, який відповідав за безпеку на Північному Кавказі ген. М. Рудченко та його заступник. Російські інформаційні джерела повідомили, що катастрофа спричинена „терористичним актом“ чеченських повстанців. Підтримувана Москвою адміністрація Чечні повідомила, що протягом останньої доби внаслідок низки нападів повстанців загинуло шестеро російських вояків.

Ю. Тимошенко...

(Закінчення зі стор. 1)

Адвокат Ю.Тимошенко подав скаргу до Верховного Суду України на рішення Київського апеляційного суду, повідомив 30 січня Олександер Турчинов, один з провідників бльоку.

Коментуючи рішення апеляційного суду, О.Турчинов сказав, що „влада реально стала турбуватись“ перспективами виборчої кампанії і, скасувавши ухвалу Печерського суду, в такий спосіб зупинила зустрічі Ю.Тимошенко з українськими виборцями. „Ми звикли до аморальних вчинків влади, але сьогодні судді поспішили виконати завдання керівництва, хоча їм було вже відомо про те, що з Ю.Тимошенко сталася аварія, внаслідок якої вона в тяжкому стані була доставлена до лікарні“, сказав він.

Через два тижні лікарі зможуть „точно сказати про стан здоров'я Юлії Тимошенко і подальші перспективи“, – додав він і підтвердив, що Ю.Тимошенко перебуває у важкому стані.

Перевірка обставин дорожньо-транспортної пригоди, у якій постраждала провідник партії „Батьківщина“ Ю. Тимошенко, здійснюється Головним управлінням Міністерства внутрішніх справ України під безпосередньою контролею Міністерства внутрішніх справ.

УНІАН

Чим особливі вибори в Україні 2002 року

Мирослава Ґонґадзе

31 березня 2002 року в Україні відбудуться вибори до всіх органів представницької влади. До Верховної Ради України за змішаною системою виборів повинно бути обрано 450 депутатів, 225 за партійними списками, 225 – в одномандатних виборчих округах. Водночас відбудуться вибори до всіх сільських, селищних, міських та обласних рад та їх голів. Загальна кількість виборних посад до місцевих органів влади складає 300 тисяч місць. Для проведення виборів Центральна виборча комісія створила 225 одномандатних округів, кожен з яких охоплює понад 170 тисяч виборців. Взяти участь у виборах 2002 року, за даними грудневого опитування Українського інституту соціяльних досліджень має намір 83 відсотки громадян України. Офіційне висунення кандидатів в депутати розпочалось 5 січня і завершено реєстрацією кандидатів в депутати до Верховної Ради України 24 січня 2002 року.

Новий Закон „Про вибори народних депутатів в Україні", який вступив в силу з моменту підписання Президентом України 30 жовтня 2001 року, зберіг змішану виборчу систему. І хоча виборча процедура в новому законі значно змінена, аналітики вважають , що новий закон, проєкт якого, був значно змінений у звязку з багаторазовими вето Президента, зорієнтований на збереження існуючого нині в парляменті розкладу політичних сил та консервації політичних стосунків у державі.

Наступною особливістю даної виборчої кампанії в Україні є питання ідеології політичної конкуренції. На даному етапі розвитку політичної системи України вже не йде мова про комуністично - антикомуністичне протистояння. Можливо, вперше за 10 років незалежности України виборцям доведеться обирати між різними пропозиціями партій та партійних бльоків щодо шляху проведення реформ. Основною проблемою, навколо якої точиться виборча дискусія, на думку директора Інституту політики Миколи Томенка, буде питання стратегії та тактики руху до демократичного та ринкового суспільства. Це відбувається тому, що українське суспільство ще не має загального чіткого бачення подальшого розвитку держави, оскільки в країні не здійснено основних структурних реформ, що могли б свідчити про незворотність політичних та економічних змін.

Ще однією особливістю кампанії 2002 року є те, що у політичному спектрі України спостерігаються активні процеси об'єднання - політики та політичні партії формують міжпартійні виборчі бльоки, маленькі партії творять коаліції. Ці процеси відбуваються з метою ефективної участи в кампанії. Політична структуризація суспільства привела до того, що вже не йде мова про створення нових політичних сил чи розшарування всередині окремих партій, як це відбувалось під час виборів 1997-1998 року. В Україні настав час творення великих і впливових політичних структур. Аналітики та самі учасники політичного процесу передбачають, що виборчі бльоки перетворяться у впливові об'єднані політичні партії.

І нарешті, головною, стратегічною особливістю виборчої кампанії в Україні 2002 року є принцип формування та передвиборчі мотивації різних груп виборців і різних політиків.

Політична криза в Україні 2000-2001 року майже не змінила розкладу політичних сил у парляменті, але викристалізувала ідеологічні та програмні напрямки діяльности учасників політичного процесу. Частково прагнучи відповідати настроям суспільства та реагуючи на послаблення позицій Президента в результаті політичної кризи, політичний спектр розділився по двох осях . Вертикальна вісь – партії з лівою і правою ідеологією. Горизонтальна вісь – провладні або пропрезидентські політичні сили та опозиційні або антипрезидентські сили.

Кожен політичний блок, що бере участь в кампанії 2002 року, для виборця асоціюється з конкретним політичним лідером , як от виборчий бльок „Наша Україна" – з екс-прем'єр-міністром Віктором Ющенком, чи бльок „За єдину Україну" – з головою адміністрації Президента Володимиром Литвиним. Водночас політичних лідерів бльоків вважають ймовірними претендентами на пост президента в 2004 році.

Можна констатувати, що у такий спосіб в Україні стартували не тільки парляментські але й „передпрезидентські" вибори. Ці вибори покажуть, на яку політичну та електоральну підтримку можуть розраховувати майбутні кандидати в президенти, теперішні лідери політичних бльоків. М. Томенко вважає, що передвиборча парляментська кампанія значною мірою зводитиметься до того, що виборчі бльоки намагатимуться максимально зачепитися за рейтинги своїх політичних лідерів.

Вже сьогодні можна назвати вісім кандидатів, які так чи інакше підтвердили своє прагнення кандидувати в президенти: Віктор Ющенко - „Наша Україна", Віктор Медведчук – Соціял-демократична партія (об'єднана), Юлія Тимошенко - бльок Юлії Тимошенко, Володимир Литвин – „За єдину Україну", Олександр Омельченко – „Єдність", Олександр Мороз – Соціялістична партія України, Петро Симоненко – Комуністична партія України, Наталія Вітренко - Прогресивна соціялістична партія (об'єднана).

Результати грудневого соціологічного опитування, проведеного Інститутом соціяльних досліджень та Центром „Соціяльний моніторинг" засвідчили, що визначений законом чотиривідсотковий бар'єр мають шанси подолати вісім партій та бльоків: Комуністична партія України – 14. 6 відс.; Виборчий бльок „Наша Україна" – 14.4 відс.; „Жінки за майбутнє" – 7.3 відс.; „За Єдину Україну" – 6,1 відс.; Партія Зелених України – 6.1 відс.; бльок Юлії Тимошенко – 3.9 відс.; бльок партій „Яблуко" та „За красиву Україну" – 3.7 відс.; Соціял-демократична партія (обєднана) – 3.2 відс.

Велика частина українських виборців, майже 20 відсотків, входить до групи тих, хто не визначився зі своїми політичними уподобаннями. Саме вони повинні додати свої голоси до групи , які у даному списку не добирають чотирьох відсотків.

На лівому крилі чітко вирізняються дві політичні структури – бльок Комуністичної та Селянської партій України та бльок Олександра Мороза. Комуністи на чолі з Петром Симоненком мають намір брати участь у виборах разом з Селянською партією України , яку очолює Володимир Довгань.

Виборчий блок з Всеукраїнською партією трудящих та Партією захисників інтересів селян утворила Соціялістична партія України, очолювана Олександром Морозом. Олександер Мороз та його партія відігравали одну з основних ролей, як опозиційна сила в політичній кризі в Україні, що вибухнула в кінці 1999 року. Та у зв'язку з тим, що опозиція не змогла згуртуватись і стати дієвою альтернативою діючій владі, сьогодні ця політична сила змушена діяти на лівому крилі. Восени 2001 року існували всі можливості, що виборчі бльоки Олександра Мороза, Юлії Тимошенко та Віктора Ющенка об'єднаються. Та лідери бльоків не змогли домовитись, хоча залишаються шанси, що ці бльоки, з метою взаємного непоборювання, зможуть узгодити своїх кандидатів в народні депутати у мажоритарних округах.

Опозиційні позиції, але з проринковою, проначіональною та продемократичною орієнтацією займає виборчий бльок Юлії Тимошенко. Його основу склали: партія „Батьківщина", очолювана Ю. Тимошенко, партія „Собор" на чолі з Анатолієм Матвієнком, Українська Республіканська партія на чолі з Левком Лукяненком, Українська Республіканська консервативна партія, очолювана Степаном Хмарою, та незалежна профспілка гірників України, очолювана Михайлом Волинцем.

Бльок Віктора Ющенка „Наша Україна" займає центристські позиції. До бльоку увійшли 10 партій. Базу бльоку складають Народний Рух України на чолі з Генадієм Удовенком, Український Народний Рух на чолі з Юрієм Костенком, партія „Реформи і Порядок"- голова Віктор Пинзеник, партія „Солідарність", очолювана головою виборчого штабу виборчого бльоку Петром Порошенком, партія „Вперед, Україно" на чолі з Віктором Мусіякою, Ліберальна партія України на чолі з Володимиром Щербанем, Конгрес українських націоналістів, очолюваний Славою Стецько.

Наступну групу виборчих бльоків, що можуть претендувати на значну частину місць в парляменті, складають політичні сили, які займають провладні позиції. Лідером цього списку є бльок „За єдину Україну". У ньому об'єднались політичні партії, які послідовно підтримують діючого Президента України Леоніда Кучму. Очолив бльок голова адміністрації Президента України Володимир Литвин, до бльоку увійшли партія „Трудова Україна", очолювана Сергієм Тигипком, Національно-Демократична партія на чолі з екс-прем'єр міністром Валерієм Пустовойтенком, Партія промисловців та підприємців на чолі діючим прем'єр міністром України Анатолієм Кінахом, Партія регіонів України на чолі з віцепрем'єр-міністром Володимиром Семиноженком та Аграрна партія України, головою якої є Михайло Гладій. На одному електоральному полі з ними будуть боротись бльоки партій „Демократичний союз", очолюваний Володимиром Горбуліним та Демократичної партії України на чолі з Ганною Антоньєвою.

До партій, що підтримують діючу владу в Україні і мають шанс потрапити до парляменту в 2002 році, належить Партія Зелених України, очолювана Віталієм Кононовим.

Соціял-демократична партія (об'єднана), що у зв'язку з відставкою її лідера Віктора Медведчука з посади заступника голови парляменту значно втратила свої позиції, піде на вибори самостійно. Лідерами списку стануть голова партії Віктор Медведчук, перший президент України Леонід Кравчук та голова фракції СДПУ(о) в парляменті Олександер Зінченко.

Об'єднання „Жінки за майбутнє" є відносно новою політичною формацією, яка активно розпочала, за оцінками соціологів, агітаційну кампанію за декілька місяців до її офіційного старту. Бльок очолює голова державного комітету України з питань сім'ї та молоді Валентина Довженко. За оцінками спостерігачів, даний виборчий бльок користується неофіційною підтримкою дружини Президента України Людмили Кучми. Також звертають на себе увагу бльоки партії „Яблуко", очолюваної Михайло Бродським, та партій „За красиву Україну" і „Озиме покоління", який намагається отримати підтримку молодого покоління українців.

Чітко спостерігається зосередження адміністративного та фінансового ресурсу, спрямованого на підтримку бльоку, який вже на сьогодні аналітики називають бльоком влади – „За єдину Україну". Президент України Леонід Кучма в інтерв'ю відверто підтримує цей бльок.

Жорстка контроля над засобами масової інформації з боку їх власників і з боку Центральної виборчої комісії (перевірка інформаційних випусків до виходу в етер, вимоги надання до ЦВК записів програм) не дозволяє вести відкрите обговорення політичних програм різних виборчих бльоків.

Бльоки Ю. Тимошенко та О. Мороза роблять постійні заяви про те, що їх не допускають до етеру. Чужоземним засобам масової інформації, як от Бі-Бі-Сі чи Радіо „Свобода" закон та Центральна виборча комісія повністю заборонила проведення будь-яких форм виборчої агітації. Дискусії політичних опонентів в прямому етері також розглядаються ЦВК, як виборча агітація.

Тим часом, від результатів виборів 2002 року в Україні залежить її майбутнє не лише на найближчі 4 роки, а й на все перше десятиріччя нового тисячоліття.

Мирослава Гонгадзе – політичний дослідник Національного Демократичного фонду у Вашінгтоні.

Інтернет-розмова з президентом УККА

НЬЮ-ЙОРК. – Зважаючи на успіх чотирьох розмов Інтернетом з президентом УККА з питань життя українсько-американської громади, УККА вирішив відновити постійні розмови Інтернетом, які проводитимуться у першу середу кожного місяця о 1-ій годині дня за східнім часом. П'ята розмова Інтернетом з президентом УККА Михайлом Савковим мол. відбудеться у середу, 13 лютого 2002 року. Зацікавлених просимо відвідати сторінку УККА на Інтернеті (адреса http://www.ucca.org/chat, кімната 1). Тема п'ятої „живої" розмови Інтернетом – „Вибори до Верховної Ради України – що ми можемо зробити як громада".

УККА

Олімпіяда 2002: українські надії

8 лютого в місті Салт Лейк Сити відкриються XIX зимові Олімпійські ігри. Зимова зустріч спортсменів світу вперше відбулась у 1924 році, через 28 років після відновлення Олімпійських ігор. Спершу вони проходили раз на чотири роки, але від 1936-го до 1948 року була перерва, спричинена Другою світовою війною. Друга поправка у календарі ігор мала місце у 1994 році, коли ігри відбулися в Абервілі через два роки після попередніх. Десять попередніх ігор відбулися в Европі, решта – в Америці, Азії та Австралії. Вже втретє після проголошення незалежности у таких змаганнях бере участь Україна як самостійна учасниця, для якої кожна перемога у цій площині означає не тільки спортивне досягнення, а й утвердження молодої держави у світі.

Спортивний авторитет зміцнює й авторитет державний – це загальновідомо. Новий чемпіон світу з шахів Руслан Пономарьов змусив багатьох аматорів цієї гри зацікавитися мало знаною раніше Україною, яка дала відразу двох фіналістів чемпіонату.

До делегації, яка у складі 140 осіб представлятиме Україну на Олімпіяді-2002 року, ввійшли 70 спортсменів з біятлону, бобслею, гірсько-лещетарського спорту, ковзанярства, лещетарських перегонів, стрибків зі скочні, фігурного ковзання, гокею, шорт-треку. Головні надії української збірної пов'язані з жінками. Серед біятлоністок – багаторазова чемпіонка та призерка світових чемпіонатів Олена Зубрилова, відомі ковзанярки-фігуристки Галина Маняченко (четверте місце на січневому чемпіонаті Европи), Олена Грушина, Олена Савченко. Якщо не брати до уваги чоловічу гокейну команду з 22 гравців, то серед решти спортсменів ще 22 місця надано жінкам.

У складі гокейної збірної – чотири представники професійної гокейної ліґи США Дмитро Христич, Сергій Варламов, Руслан Федотенко і Олексій Панікаровський. Те, що збірна України з гокею виборола путівку на Олімпіяду, вже є відчутним успіхом, а якщо українці пройдуть кваліфікаційні змагання, то це стане досягненням українського гокею.

До української збірної ввійшли спортсмени, які займали до 10-го місця на світових та европейських чемпіонатах у своєму виді спорту. Особливі надії покладаються на біятлон (шанси на перемогу мають, крім жінок, також Андрій Деризембля та Вячеслав Деркач) і фігурне ковзання, хоча після перемоги Оксани Баюл на Олімпіяді 1994 року українці більше не входять до еліти цього виду спорту.

Україна намагається заохотити спортсменів до боротьби: за здобуття золотої медалі на Олімпіяді встановлено нагороду – 50 тисяч долярів., срібної – 30 тисяч і бронзової – 20 тисяч. Ці кошти надаються з державного бюджетуУкраїни.

У дні зимової Олімпіяди наші читачі, вочевидь, вболіватимуть за збірні США і Канади, але, ми переконані, не менше й за Україну. Порівняно нечисленній делегації України не пророкують великих перемог, але важливі не тільки медалі, а й участь молодої держави у світових змаганнях. На недавньому чемпіонаті Европи з фігурного ковзання був випадок, коли виступ української спортсменки на телеекрані супроводжувало зображення російського прапора. Таких прикрощів не буде, якщо спортивний світ знатиме про спортивне життя України.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про нашу „невдячну" професію

Несподіваний відхід у засвіти такого друга „по перу", як ним був св. п. Зенон Снилик, тяжко прийняти до відома. Годі з цим погодитися. Коли роздумую паки і паки про цю несподівану смерть, мимоволі насувається багато інших сумних міркувань на тему нашої невдячної журналістичної професії, в ділянці якої так довго працював ред. З. Снилик та яка в останніх роках стала такою контроверсійною, а навіть небезпечною так в Україні, як і в цілому світі.

За довгі роки моєї співпраці з редактором Сниликом у нашій „Свободі" наш фах ще таким не був та ніхто не називав його „найстаршою професією", як часто тепер з іронією називають її в Україні. Вона була поважною, престижевою, а рівночасно відповідальною.

Покійний ред. З. Снилик, як усі інші, що працювали у наших часописах, котрі почали появлятися від початку „великого ісходу" після закінчення Другої світової війни, тримався завжди засади „чесної гри", так добре йому відомої зі спорту.

Цієї чесної гри в журналістиці вимагав також „Кодекс українського журналіста", що зобов'язував нас усіх – кодекс, що його випрацювали такі наші провідні журналісти, як Іван Кедрин, Антін Драган, Ярослав Курдидик, В. Софронів-Левицький і також молодші, але надзвичайно совісні журналісти, що тут, на нових місцях поселення, розпочинали свою складну і відповідальну професію українських працівників пера та були членами Спілки українських журналістів.

Довгі роки вони ще, за доброю передвоєнною традицією, були усі згуртовані в СУЖА, відбували свої зібрання та з'їзди, видавали збірники і працювали так активно і сумлінно, як вимагав цього саме журналістичний кодекс та власна совість.

Розуміється, наш довголітній редактор „Українського тижневика" і „Свободи", як здисциплінований член спільноти і СУЖА, притримувався кодексу і старався завжди знаходити правильний вихід із усіх складних ситуацій, які у журналістиці не один раз траплялються. Так було, однак, із його старшими товаришами „по перу", які уміли якось так писати і редагувати, що ніхто не вважав журналістичної професії за небезпечну. Єдиною небезпекою для газети була у передвоєнних роках, за польської окупації, так зв. „конфіската", яка своїм білим місцем відразу давала до зрозуміння читачам, що там саме мала бути стаття із критикою польської політики, яка владі не подобалася і її „сцензурували". Під совєтською окупацією свобода преси не існувала і ніхто не відважувався на критику.

Коли ми з великою радістю вітали проголошення незалежности України, нам здавалося, що журналісти матимуть тепер усюди свободу пера. Однак, все розвинулося інакше – за тих десять років журналістика стала не так найстаршою, як найнебезпечнішою професією. І до цієї професії, що тепер може справді означати загрозу для життя, належить в Україні ціла плеяда працівників пера і комп'ютера, а ми їхні писання читаємо з цікавістю та признанням. Вони ж бо зміна, на яку нечисленна горстка, нас, старих журналістів, так довго чекала.

Давні ж журналісти відходять тепер один за одним, залишаючи за собою прогалину і спомини у тих, що їх знали та читали. Чи тільки у тих? Чи дізнається про них та про їхню працю широкий загал в Україні – чи ніколи не буде знати, як про багато інших моментів з нашої історії другої половини XX сторіччя?

У мене на руках довідник „Українська журналістика в іменах" – випуск 6 з 1999 року, підготовлений працівниками бібліотеки ім. Стефаника та науковцями України, як і усі п'ять попередніх випусків. Шукаю там імені Зенона Снилика, що був редактором 18 років таких видань, як „Український Тижневик" і найстарший щоденник „Свобода" і... не знаходжу. Шукаю таких імен, як Іван Кедрин, Іван Німчук, Михайло Соновський – і не знаходжу.

Чи усі вони, як також інші журналісти, що працювали у діяспорі, не варті навіть згадки? Чи так легко можна їх поминути та призабути про їхню важливу та довгу працю, зараз таки по їхньому відході з цього світу?

О-КА

Редакція „Свободи" вибачається перед читачами за те, що альманах Українського Народного Союзу на 2002 рік надійде до них з деяким спізненням. Це сталося з технічно-друкарських причин.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор —Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ДО ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ

Від січня до березня Відділи Українського Народного Союзу відбувають ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ, згідно із вимогами статуту. Дуже важливим є щоб всі члени брали участь у зборах. Цього року в підготовці до Конвенції УНСоюзу, Відділи відбудують збори для вибору делегатів на Конвенцію. Всі збори Відділів є оголошені в „Свободі" та „The Ukrainian Weekly". Участь членів у зборах Відділів УНС є конечна для дальшої будучності нашої організації.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

„Україна вільною і дужою буде“

До проблем України і світу звертається у своїх листах ряд читачів. **Іван Ільків** з Нью-Джерзі пише, що надією України має бути відроджене село, тому й закликає молодь йти на село, дбати про збереження віри, мови, народних звичаїв. Це особливо важливо, пише він, напередодні виборів до Верховної Ради. З думкою про вибори СКУ створив з метою приготування телевізійних програм в Україні окремий фонд „Вибори 2002“ і пропонує надсилати до нього пожертви і матеріяли. Адреса фонду: Ukrainian World Congress, 295 College Str., Toronto, Ont. M5T 1S2 Canada. Про створення фонду написали провідники СКУ **Аскольд Лозинський і Віктор Педенко**.

Про долю і недолю України розмірковує у своєму бюлетені „Сіяч“ архипресвітер **Сергій Кіндзерявий-Пастухів** зі штату Нью-Йорк. Він пише: „Перед Україною тепер стоїть завдання відродитися духовно, відкинути усі сліди комуністичних звичок і в братній любові та християнській свободі формувати оновлене життя“.

Степан Новицький з Канади у статті „Чому між владою і народом прірва?“ відгукується на статтю Петра Твардовського з цієї теми („Свобода“, ч. 50, 2001) і пише, що прірва виникла через велике число безсилих партій. Як колишній чотовий УПА Степан Новицький вболіває, що й досі це військо не визнано в Україні визвольною армією.

Євген Бачинський у статті „Горбачов не може переболіти розпаду Московської імперії“ пише, що до розпаду СССР спричинилися економічна і збройна конкуренція зі США, домагання незалежности поневолених народів, занепад дисципліни в комуністичній партії і ліберальний вплив Заходу.

Д-р Володимир Боднар у надісланих статтях проводить аналізу політичних подій минулого року, проблем США, розповідає про нову книжку „Жовква і її святині“, яку переклали з польської на українську мову Михайло Кубай і Марія Бордин, а випустило видавництво „Місіонер“ у Жовкві.

У ряді листів розповідається про діяльних людей з української громади. **Тарас Карп'юк** з Канади переслав листа провідника програми „Людина року“, віце-прем'єра України В. Семиноженка про присвоєння звання „Людина року“ Петрові Яцику. Церемонія нагородження лавреатів відбудеться 16 березня 2002 року у Києві. **Юрій Атаманюк** з села Лючі Івано-Франківської области надіслав розповідь про свого земляка Петра Кузьму-Балицького, який вже багато років очолює українську громаду у Данії.

З Боснії й Герцеґовини **о. Петро Овад** разом зі святочними вітаннями надіслав подяку усім, хто своїми пожертвами підтримує відновлення зруйнованих церкви і літньої школи. А **Филип Трач** з Огайо закликає громаду до пожертв на будівництво Української греко-католицької церкви в селі Підгайчиках Золочівського району Львівської області, кошти на яке збирає управа УЗО.

Валентин Стадніченко надіслав інформаційний бюлетень Фундації ім. Івана Багряного, який він редаґує і видає у Німеччині. У бюлетені широко використано публікації „Свободи“ зі зазначенням першоджерела.

Давній передплатник і читач „Свободи“ **Євген Перейма** з Нью-Йорку вважає, що тижневик добре редагований і він задоволений рівнем видання. Дякуємо!

Андрій Сольчаник з Пенсильванії надіслав сторінки журналу „Український філателіст“ (ч. 3, 2001 р.), на яких вміщено його щедро ілюстровану статтю про висвітлення засобами філателії Великого голоду в Україні 1932-33 років.

Марія Байда з Білої Церкви на Київщині надіслала співчуття юних і дорослих мешканців міста з приводу вересневої трагедії у Нью-Йорку.

Ольга Керницька з Вірджінії переслала листа Олени Білинської з України, яка поїхала на заробітки до Італії і пише про життя українських заробітчан у цій країні. Варто відзначити оптимістичне наставлення Олени, яка не тільки заробляє гроші для своєї родини, а й вивчає італійську мову в школі для чужинців, захоплюється Неаполем, співчутливістю італійців. Господар дому, у якому працює Олена, сказав їй, що українці – добра нація, коли можуть жартувати і радіти життям при такій скруті у своєму домі.

Надійшли також поетичні твори кількох наших читачів, зокрема **Миколи Заника**, який нелеґально приїхав до США з України і тепер в чеканні судового рішення перебуває в ув'язненні. Різдвяний вірш надіслав **Семен Качанівський** з Рівного.

Микола Горішний з Нью Джерзі в одному з віршів пише, що *„Україна вільною і дужою буде, а всі, хто живе в Україні, навік стануть вільні та гідні люди“*.

На світлині, яку надіслав о. Петро Овад з Прнявора, Боснія і Герцеґовина, зображена Українська греко-католицька церква Преображення Господнього, побудована у 1912 році, двічі зруйнована (у 1969 і 1992 роках) і знову, вже вдруге, відбудована у 2000 році.

До побачення, Америко!

Микола Горбаль у парку південного Нью Джерзі.

Америка змалечку була для мене країною казкового дива: десь на рівні дитячої підсвідомости відклалося, що там живуть вільно і заможно. Хлопчиком у селі чув, як перешіптувались між собою сусіди, що комусь там тітка чи вуйко прислали з Америки посилку, і це сприймалося як скарб із неба...

Вже підлітком припадав вухом до радіоприймача і слухав „Голос Америки“ чи „Свободу“, де крізь глушіння часом пробивалася страшна правда про нас. Може, й недаремно мій перший судовий вирок згодом починатиметься словами: „... Під впливом прослуховування ворожих, буржуазних радіостанцій став на шлях боротьби з радянською владою“. Не зважуюся назвати свою позицію боротьбою, але що влада почала боротися зі мною – факт доконаний.

З Мордовії, Уралу і Сибіру Америка уявлялася ще більш недосяжною. Здавалося, що скоріше зможу побувати на місяці, ніж на тому континенті. Та на все Божа воля.

В Америці я вже втретє (перший раз був наприкінці 1989 року – невдовзі після звільнення, вдруге – 1996 року – в службовому відрядженні від українського парляменту).

Приводом для теперішнього приїзду стала моя книжка „Один із шістдесяти“, на презентацію якої мене запросила правозахисна організація „Людські права в XX столітті“, за що я щиро вдячний її директорові Надії Світличній.

Сьогодні повертаюся в Україну. Везу з собою купу приємних вражень про зворушливі зустрічі з краянами в Клівленді, в Нью-Йорку, Нюарку, Пасейку, Бавнд-Бруку, Філядельфії, Дітройті... Вдячний усім, хто займався організацією цих зустрічей, хто виявив зацікавлення долею України.

Сьогодні можна по-різному ставитися до країни, в якій ви живете, часом і я маю до неї певні претенсії. Але я постійно відчуваю вдячність до Америки, що свого часу підтримувала нас – українських дисидентів, що не побоялася назвати Московську, комуністичну імперію імперією зла. Дякую Америці, що прихистила наших людей і дала їм можливість не тільки вижити, а й реалізувати себе.

До української діяспори завжди ставлюся з певним пієтетом і шаною. Опинившись далеко за океаном (і то здебільшого не з гаразів, а в силу різних історичних катаклізмів), вона зуміла не лише згуртуватися на чужині, а й побудувати свої національні храми, школи, бібліотеки, музеї, створити художні колективи, молодіжні організації, наукові товариства. Це стало запорукою збереження власної ідентичности та збереження історичної пам'яти не лише для себе, а й для безпам'ятної України. Вже одне це свідчить про нас як про націю життєздатну. Навіть наші суперечки і закиди один одному підтверджують нашу небайдужість до рідного краю. Так, ми різні, але чи це не підтвердження тези про незвичайність нашого люду?

Дякую всім, з ким мав нагоду поділитися думками, – за гостинність, цікавість до книжки. Усвідомлюю, що декому не зовсім лягає на душу написане там: ламати усталені стереотипи – справа невдячна. Прошу не мати це за зухвальство чи злий намір, адже і я визнаю за кожним право лишатися собою, або й мінятись.

Будьмо!

P. S. У двадцятих роках мій батько поїхав з Лемківщини до Америки на заробітки, попрацював три роки і – „забанував за горами“, повернувся. А я думаю, чому мене завжди доводить до сліз наша лемківська пісня · „Хоц біда в нас – не поїду, хоц біда в нас – не поїду в Гамерицький край“? Тут добре, але вдома краще. До побачення, Америко!

Микола Горбаль
26 січня 2002 року

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Засідання Екзекутивного Комітету

Марта Лиско,
головний секретар

Третє з черги звичайне засідання Екзекутивного Комітету відбулося 29 листопада 2001 року на Союзівці. Тільки третє, бо заплянoване засідання у вересні не відбулося через терористичну атаку 11 вересня. На засіданні були присутні предсідник Уляна Дячук, 1-ий заступник предсідника Стефко Куропась, 2-ий заступник Аня Дидик-Петренко, головний секретар Марта Лиско, касир Стефан Качарай та голова Контрольної комісії Василь Пастушок. Директор для Канади о. Мирон Стасів був відсутній з поважної причини.

Члени Екзекутивного Комітету подали короткі усні звіти, бо повні писані звіти мали бути подані на засіданні Головного Уряду до 2 грудня 2001 року. Всі присутні члени Екзекутивного Комітету підписали зізнання про конфлікт інтересів.

Касир Стефан Качарай звітував, що резерва УНСоюзу за дев'ять місяців зросла на $ 1,000,000. Одначе це може змінитися до кінця року – при слабшій економіці та зміні у вартості канадської валюти. Все ж таки УНСоюз замкне книжки із надвишкою з кінцем 2001 року. Головний секретар Марта Лиско подала до відома, що деякі секретарі ще не зовсім звикли до прямої збірки вкладок. Аня Дидик-Петренко, 2-ий заступник предсідника, звітувала про завершення літньої програми на Союзівці. Стефко Куропась, 1-ий заступник предсідника, розповів про дальшу працю Постійної комісії Союзівки. Предсідник Уляна Дячук у своєму звіті підкреслила, що УНСоюз знову звертається до колишніх передплатників наших газет, а зокрема „The Ukrainian Weekly", щоб вони відновили свої передплати. „Свобода" і „The Ukrainian Weekly" вже приймають кредитні картки за передплату та оголошення в газеті. Фінансовий стан Союзівки погіршився від минулого року – правдоподібно тому, що багато людей поїхало в Україну з нагоди 10-ої річниці Незалежности. Навіть День Праці мав багато менше гостей, як завжди. Хоча Союзівка мала набагато більше дитячих таборів цього сезону, це не мало позитивного впливу на її фінанси.

Земля Фундації Дмитра Галичина при УНСоюзі була закуплена ще в 1982 році від Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, з надією побудови кондомініюмів для старших віком членів на тій 50-акровій ділянці. Ці пляни не здійснилися. Минулого року Наукове Товариство ім. Шевченка продало свою землю коло Союзівки для „Open Space Institute".

Ця організація звернулася до УНСоюзу, щоб і УНСоюз продав свою ділянку, себто 50 актів Фундації Д. Галичина. Цей продаж усунув би моргедж УНСоюзу на цій парцелі, яка не є безпосередньо включена до майна УНСоюзу. Друга можливість – долучити землю цієї фундації прямо до землі Союзівки і в такий спосіб усунути цей моргедж. На цій парцелі знаходиться криниця, і цього кусочка УНСоюз не повинен позбуватися. Після короткої дискусії рішено парцелю Д. Галичина Фундації долучити до Союзівки та виготовити новий землевимір і точно означити, де знаходиться криниця. Пропозицію продажу землі треба представити Головному Урядові УНСоюзу на чергових Річних нарадах.

З пропозицією закупити землю Фундації Д. Галичина „Open Space Institute" також виявив зацікавлення закупити 192 акрів Союзівки, що межує зі землею вже купленою від Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. Екзекутивний Комітет відкинув цю пропозицію і замовив оцінку Союзівки, щоб устійнити її теперішну реальну вартість. Це подумане на те, що коли буде вирішено, щоб Союзівку перекинути в окрему фундацію, оцінка буде готова. Постійний комітет Союзівки передбачає, як одну з можливостей, що Союзівку можна буде перенести в окрему неприбуткову фундацію.

Корпорація „Nextel" звернулася до предсідника Уляни Дячук із пропозицією винаймати частину землі на Союзівці коло збірника води для спорудження комунікаційної вежі. Може бути спротив сусідів Союзівки проти встановлення вежі. Вирішено винаймати землю для „Nextel", якщо компанія погодиться покрити всі кошти і сама полагодить всі формальності із містом Ваворсінк. Nextel готова платити Союзівці 21,000 річно за винайм землі. Також говорилося про естетичний вигляд вежі і Екзекутивний Комітет вимагатиме, щоб споруджена вежа виглядала як дерево. Коли на ці вимоги погодиться компанія, тоді Союзівка буде мати додатковий річний прихід.

В Канаді Український Народний Союз покриває свої кошти із надвишки фондів, котрі УНСоюз тримає в канадських інвестиціях. Канадські асекураційні власті, перевіряючи нашу асекураційну діяльність в Канаді, з'ясували можливість УНСоюзу рости і розвивати свою діяльність в Канаді. Тому що УНСоюз не росте в Канаді, в розмові з нашим актуарієм він нам радив добровільно залишити Канаду. Існує можливість перетворити всі існуючі канадські грамоти на американську валюту, і це зробить їх американськими.

В Канаді залишиться тільки братська діяльність в канадських відділах. Певні рішення щодо дальшого існування УНСоюзу в Канаді треба буде зробити перед наступною контролею канадських асекураційних властей.

Важливими темами для їхнього вирішення на конвенції залишаються: будучність і дальше існування Союзівки, канадське членство УНСоюзу і продаж асекураційних продуктів в Канаді.

„Я ніколи нікого не зрадив"

Шевельов – з Шевельовим – про Шевельова... (і довкруги)

„Природа знущається над людиною різними способами, - зауважив якось сумно-іронічно Юрій Шевельов. – Довго жити не варто. А понад 90 років – просто непристійно...". 17 грудня знаному в світі мовознавцю й літературознавцю (остання найповніша бібліографія його праць охоплює 872 назви), лавреатові Шевченківської премії, академікові Національної академії наук України, почесному президенту УВАН, професору Юрієві Шевельову виповнилося 93 роки. Однорідний ряд його заслуг, титулів, звань можна продовжувати й продовжувати. А можна, представляючи мого сьогоднішнього співрозмовника читачеві, написати лише два слова – Юрій Шевельов. Тому що його ім'я є величиною самодостатньою і в суто українському, і в світовому інтелектуальному контексті. Цього року в Харкові вийшла друга частина спогадів Юрія Шевельова „Я-Мене-Мені...(і довкруги)", які викликали неабиякий інтерес у широкого загалу читачів. Несподівано професор Шевельов порушив своє традиційне „табу" на будь-які інтерв'ю й погодився на розмову. Розмову вела Катерина Кіндрась.

– Юрію Володимировичу, як вам сьогодні живеться?

– Усе в минулому. Тепер я „безробітний", маю багато вільного часу, навіть даю інтерв'ю (*сміється* - **авт**). Час від часу з'являється якась добра душа, котра допомагає впоратися з різними побутовими справами, прогулятися, іноді навіть провести до кінотеатру. Але зі мною не так вже й легко, бо треба, щоб і фільм мені підходив, і щоб „добра душа" на той час була вільною від своїх справ... А ще донедавна, рік чи два тому, я ходив до кінотеатру двічі на тиждень, дивився, як правило, старі клясичні фільми. Тепер. . Що тепер? Тепер мій найближчий друг і помічник – оцей костур...

– Років дев'ять-десять тому, якщо не помиляюся, ви вперше за часів незалежности України приїздили до Києва й також погодилися дати мені інтерв'ю. Але перед початком розмови поставили умову: "На запитання, на які не захочу відповідати, я відповідати не буду". Чи залишилися „закритими" для публічного обговорення якісь теми, сторінки, нюанси вашого життя й до сьогодні?

– Ні. Я не маю перед ким ховатися чи чогось соромитися. Я ніколи нікого не зрадив. Це абсолютно щиро й однозначно. Моє сумління чисте. Звичайно, за прожиті роки мінялися де в чому і деякі погляди - про них я пишу в своїх книгах. Уважний читач сам помітить, де яка епоха. До того ж, є на світі (і сподіваюся, будуть) критики, полемісти, історики. Треба й їм щось лишити на розгляд, відкриття і викриття.

– Ваші спогади, два томи яких недавно побачили світ, - це бажання розставити всі крапки над "і" чи радше сповідь автора?

– Не знаю, наскільки їх можна назвати сповідальними. Хоча б тому, що людина не може об'єктивно й повністю, підкреслюю, повністю передати, що з нею впродовж життя відбувалося. Ці два томи, присвячені добі мого життя в Україні й Европі, написані років сорок тому. Я їх довго не хотів друкувати. Тому що багато людей, про яких йдеться на сторінках цих книжок, були ще живі. Я відкладав, і відкладав свідомо, їхній вихід у світ, доти, доки вважав себе ще за живу людину. Ця книга написана як спогади автора. Але мені хотілося б, щоб вона була не лише моїм життєписом, а й пам'яткою всім тим, хто мене формував. У житті я вибрав кар'єру вчителя, але поряд зі мною - в співгрі-співпраці-співнавчанні були мої учні. Я виховував їх, вони виховували мене. Рука була авторова, але водили нею учні – Гриць Білик, Федір Лад, Дмитро Прилюк... – не буду перелічувати, вони є на сторінках спогадів.

– Реакція читача на них дуже бурхлива, навіть у тих, хто їх не читав і, напевне, ніколи не читатиме. Наприклад, одній відомій особі із „ще живих", доки вона читала сторінки, де йшлося про інших, було „дуже цікаво", а коли дійшла й до свого імені, раптом усе стало „нецікаво й не так, як було насправді". Для вас мало значення, як сприймуть ваші погляди, твердження, зрештою, вердикти читачі, котрі пам"ятають й ту епоху, і тих людей?

– Я також читав деякі „враження" від моїх спогадів „зі захопленням". Вони лише свідчать про те, як далеко може зайти людська фантазія. Зрештою, мені до цього не звикати. До того ж, це цілком природно, що люди на одні й ті ж речі, факти, вчинки дивляться порізному. Одна особа вважає себе генієм, а інша має протилежну думку. Навіть коли люди певні, що вони однодумці, вони не однодумці до кінця.

– Що ж до жіночої половини в спогадах, то в мене склалося враження, що ваша думка в оцінюванні її вартісности найчастіше була „протилежною". Мабуть, ви на відміну від більшости вважаєте, що любовні почуття – це не та основа, на якій тримаються людські взаємини... Я помиляюся?

– Ви, напевне, так завуальовано хотіли запитати, чи любив я когось? Любив. Кого? Про це не будемо говорити. Любов існує. Але це дуже ірраціональне почуття, щоб про нього говорити раціонально.

- А „думки інших" про вас коли-небудь „брали близько до серця"?

– У взаєминах з іншими людьми я завжди намагався дотримуватися певної дистанції – так краще для тебе самого. Навіть на те, що про мене писали в пресі й що не відповідало дійсності, я реагував разів три-чотири не більше – писав якісь листи-спростування редактору. Але полеміки старався уникати. Ось недавно, боюся помилитися, здається, в Лос-Анджелесі, написали, що я – антисеміт. А в мене були і друзі-євреї, й євреї писали про мене свої спогади...

– Але ж та прихована й відкрита „політика бойкотування", яку тривалий час вів проти вас Олесь Гончар як голова комісії з присудження Шевченківських премій, не могла не пригнічувати, не дратувати, не викликати, зрештою, бажання протестувати. Адже вас кілька разів висували на здобуття цієї найвищої премії України, а отримали ви її лише після смерти автора „Прапороносців". Чи ці чутки про Гончара, який „мав зуб на Шевельова", не мають під собою правдивого підґрунтя?

– Олесь Гончар був у Харкові років два чи три моїм студентом. Коли його послали на роботу в районну газету, десь на Полтавщину, то, напевне з нудьги, він там почав писати вірші й надсилати мені. Оригіналів тих віршів, мушу сказати, слабеньких, думаю, ніхто, крім мене, й не мав. Десь у роках 60-их Олесь Гончар приїздив до Нью-Йорку. Через певних осіб, котрі йшли на його виступ, я дав знати про своє існування в Америці. Він відповів, що зустрітися не може і так, мовляв, краще для нас обох. Але через багато років зустріч таки відбулася. І не одна, а дві. Коли я був у Києві, вже після 24 серпня 1991 року, Олесь Гончар запросив мене до себе додому. Ми пили чай в родинному колі, мирно розмовляли, він подарував мені свою останню книжку, здається, це був якийсь автобіографічний роман, невдалий, мушу сказати. А потім у нас відбулася ще одна зустріч віч-на-віч. Гончар почав на мене нападати – ідеологічно, згадувати якісь факти, про які я нічого не знаю. Нібито коли в роки війни він потрапив до харківської в'язниці, то передав мені лист, в якому просив посприяти його визволенню, а я міг, та не захотів. Можливо, такий лист і справді був, але до мене він ніколи не потрапляв. Що ж до різних нагород чи високих визнань, я ніколи „не горів" бажанням їх мати. Але за те, чого удостоїли, дякую.

– А хто для вас був і лишається найбільшим моральним авторитетом у житті й літературі?

– Олександер Білецький і Леонід Булаховський. Вони – мої вчителі.

Проф. Юрій Шевельов.
Фото: архів УВАН

– Мовознавство – центральне місце вашої наукової кар'єри. Який правопис української мови, до формування якого ви також доклали чимало зусиль, найбільш прийнятний сьогодні?

– Сучасний правопис під редакцією Василя Німчука. Він не ідеальний, але це найкращий варіант з усіх запропонованих.

– Юрію Володимировичу, впродовж нашої розмови мені не дають спокою ось ці порожні стелажі в вашому робочому кабінеті. Знаю, що в вас була одна з кращих приватних славістичних книгозбірень світу. Що сталося з цією бібліотекою?

– Це не кабінет.Тут я проводив семінари для своїх студентів. Дирекція Колумбійського університету, довідавшись, що в мене така славістична бібліотека, дозволила проводити заняття в ось цьому „кабінеті". Було дуже зручно – всі матеріяли під рукою. Тепер цю бібліотеку забирають до Японії. Останнім часом там дуже активно розвивають славістику. Після факультету в Токійському університеті кілька років тому відкрили й другий спеціялізований факультет у Хокайдо. В пошуках бібліотечних фондів японці приїхали до Америки, а тут хтось їх спрямував до мене. Я ніколи не рахував, скільки в моїй бібліотеці томів, але, очевидно, разом зі славістичними книгозбірнями Гарварду й Колумбії вона – одна з найповніших. Словом, японці тут ходили, охали й ахали. Собі я залишаю лише одну шафу „з мистецтвом", переважно українським, та й то не знаю, що з нею робити, кому вона потрібна?

– Ну, чому ж так безнадійно? Ви просто так себе запрограмували...

– Минуле є безповоротньо минуле. Я тепер стою перед дилемою: вибрати кремацію чи лягти в землю – ось і весь вибір, який я на сьогодні маю в свої роки.

– А як же третій том, обіцяний читачеві, адже ви своєю рукою в грудні 1999 року написали: „Спогади розраховані на три частини: Україна-Европа-Америка"?

–Третього тому не буде. Ніколи. Я навіть не починав його писати. Він мав би бути про Америку, про сучасність. Це зовсім інший час, інше коло людей. Та й, зрештою, вже ні з ким не хочеться сваритися. В тих двох частинах я хотів сказати „до побачення" всім тим, з ким звела мене доля й недоля, з ким працював, страждав і вірив...

– Наприкінці спогадів, згадуючи свою маму як найдорожчу й найближчу людину на світі, ви пишете:"...Я був егоїстом, мабуть, більшою мірою, ніж пересічно людина буває... Я не усвідомлював суті її життя тоді, але вона постає з межовою ясністю з її листів тепер. І це не тільки драма старости. Це також драма недоречности й непотрібности всіх людських поривань і запрограмувань. Чи це просто самота, як у її тоді випадку, чи як тепер у моєму ..." За чимось у своєму житті ви шкодуєте?

– Ні. Я не маю жодних претензій до свого життя. Все було, як було...

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

„Пильнуй, Україно, пильнуй"!

НЬЮ-ЙОРК. – 64-ий Відділ СУА започаткував цикл відзначення забутих героїв України, щоб нащадки знали про своїх попередників, про їхні переживання, мрії та боротьбу за самостійну Україну.

Сходини 64-го Відділу СУА 18 листопада 2001 року були присвячені пам'яті української патріотки, львів'янки Віри Лемехи. Сходини відкрила культурно-освітня референтка Уляна Старосольська і надала слово голові Відділу Ніні Самокіш, подрузі молодих літ Віри. З цікавої розповіді присутні дізналися про життєвий шлях славної патріотки. Ще в гімназії Віра рішуче виступила на захист України. Вже в ті роки Віра була в рядах Юнацтва ОУН в Станіславові. Після закінчення гімназії за дорученням ОУН поїхала в 1941 році на схід України в „похідній групі", де виконувала різні обов'язки (вчителька німецької мови, співу, зв'язкової). Пізніше, будучи студенткою медицини Львівського університету, В. Лемеха працювала в підпіллі обласним організатором Українського Юнацтва Червоного Хреста під псевдом „Рогніда" під проводом Катрусі Зарицької. Як активну учасницю руху опору УПА, Віру заарештували і засудили на кару смерти зі заміною на 25 років примусової праці в концтаборах ҐУЛагу. Важка непосильна праця, поневіряння підірвали здоров'я, але не зламали дух української патріотки. В совєтських таборах Сибіру і Мордовії вона гуртувала молодь в хорових і драматичних гуртках. Це давало психічне відпруження та можливість полегшити собі працю. В 1956 році внаслідок амнестії В. Лемеха вийшла на волю і продовжила навчання в Одеському медичному інституті на фармацевтичному факультеті. Опісля працювала в аптеках Львова. Належала до хору „Горлиця", з яким їздила по цілій Україні. В 1990 році організувала у Львові хор жінок-політв'язнів. В 1995 році вона поважно захворіла.

Уривки з книги Віри Лемехи „Пильнуй, Україно, пильнуй!" зачитала Наталка Соневицька. Вони до сліз зворушили присутніх. Спогади В. Лемехи належать до історії України після Другої світової війни.

Оксана Луцька, сестра В. Лемехи, у своєму виступі згадувала, що Віра з дитинства була відважною в думках, сміливою, з твердою вірою в майбутнє Української держави. Цього щасливого дня Віра Лемеха дочекалася 24 серпня 1991 року. Збулася мрія славної дочки українського народу та усіх українців світу.

Влітку 2001 року після тяжкої, тривалої недуги перестало битися серце полум'яної патріотки України. Похована Віра Лемеха на Личаківському цвинтарі поруч з братом Всеволодом та своїм нареченим Євгеном Лужецьким, який був курінним лікарем в УПА (псевдо „Шувар") і загинув в 1947 році.

Відійшла від нас в інший світ славна дочка України, залишивши нам цінну книгу, яка має на меті виховувати молоде покоління в дусі глибокого патріотизму, самопожертви в ім'я своєї держави та єдности в боротьбі за неї.

Союзянки також побачили відеофільм з похорону В. Лемехи.

На закінчення цього незабутнього вечора Уляна Старосольська подякувала всім промовцям за цікаві розповіді, особливо сестрі Віри Оксані Луцькій, а союзянки висловили їй глибокі співчуття.

О. Луцька повідомила, що незадовго надійде книжка В. Лемехи „Пильнуй, Україно, пильнуй!" і її можна буде придбати.

Марія Стефак

Зустріч в Клюбі емеритів

ЧИКАҐО. – Вже ввійшло в традицію Клюбу емеритів при катедрі св. Миколая влаштовувати щорічно Різдвяну зустріч зі своїми членами і їхніми родинами. Така зустріч відбулася 16 січня в залі під катедрою. Близько 120 осіб зустрілися за гарно прибраними столами, які декорувала Оксана Кралька. Зустріч відкрив голова клюбу Володимир Щеблльовський, вітаючи Владику Інокентія Лотоцького, ЧСВВ, духовенство катедри, представників організацій, Сестер-василіянок, усіх членів і гостей. Молитвою і колядою Владика Кир Іннокентій започаткував імпрезу. Приємною несподіванкою для усіх був виступ дітей школи, які в народних строях, під проводом Ярослави Проців, заспівали кілька коляд. Після співу дітей відбувся обід.

Іванна Савицька звернулася з теплими словами до представників каси „Самопоміч", яка не тільки допомагає місцевим членам каси, але й установам в Україні.

Владика Інокентій говорив про щастя в житті. Привіти і побажання висловили о. Богдан Налисник, Богдан Ватраль від каси „Самопоміч", Михайло Ткачук – голова Товариства старших громадян собору св. Володимира і Ольги.

Василь Камінський подякував дирекції каси „Самопоміч" за спонзорування імпрези. Мирослава Баторфальви виступила з деклямацією „На Новий Рік", Йосиф Богданик виголосив гумореску „На Новий рік".

Н. Ф.

Філія ОДУМу продовжує діяльність

ЧИКАҐО. – Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) було засноване 18 червня 1950 року в Нью-Йорку, а 6 серпня того ж року, на зборах молоді, чиї батьки походять з східніх та центральних земель України, що не належали до жодної вже тоді існуючої організації, створено філію ОДУМу в Чикаго.

ОДУМ і ДОБРУС (організація осіб, що сиділи в тюрмах та концентраційних таборах та були переслідувані в СРСР) мали спільну домівку в місті. Філія в своїй праці надавала великої уваги вихованню молоді та мистецькій праці. В різні роки філія мала дівочі співочі групи, струнні ансамблі і оркестру, ансамбль бандуристів, танцювальну групу, якими керували вже покійні Анатолій Степовий, Анатолій Луппо, Микола Осовський, Григорій Китастий та Олексій Пошиваник.

У 1959 році різні філії, як також і Чикаґська, створили юний ОДУМ. В 1960 та 70-их роках філія ОДУМ у Чикаго нараховувала понад дві сотні членів.

В роки незалежности України діяльність ОДУМу уповільнилася, але об'єднання працює й далі. Щороку відбуваються сходини гуртків, а літом дітвора ОДУМу їде на свої виховно-відпочинкові табори на оселю ОДУМу „Україна" у Канаді.

Філія ОДУМу Чикаґо має невеликий ансамбль бандуристів, яким керує Мотя Пошиваник. Його члени часто виступають разом з групою бандуристів СУМу. Старші одумівці десять років підряд їздять в Україну виховниками на табори сиріт в Карпатах. Окрім того, вони збирають одяг, взуття, іграшки, речі для шкіл, ліки й відсилають кораблем в Україну, а тоді їдуть в Україну й там їх розвозять до різних сиротинців.

22 вересня 2001 року відбулися загальні збори, на яких вибрано нову управу філії. Управу очолив Тарас Коновал.

Сходини юнацтва ОДУМу відбуваються в передмісті, у великому будинкові, де є залі для сходин, спорту, басейн. Щотижня діти вивчають пісні, роблять різні ручні роботи, малюють, вчаться писати писанки, займаються спортом та вивчають українську історію та культуру.

П'ятого січня, перед Різдвом було влаштовано святочну імпрезу. Діти співали колядки та грали на бандурах.

– Філія ОДУМу Чикаго радо прийме бажаючих грати на бандурі та запрошує батьків, які живуть в тих околицях, приводити своїх дітей чи внуків на сходини ОДУМу щосуботи, увечері, після навчання в школах українознавства. Адреса: 110 W.Camp McDonald Road, Prospect Heights, Illinois.

О. Сергієнко

Грають бандуристи.

На святі виступили наймолодші.

Гостина св. Миколая

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. – Сценка „Вертеп", поєднана зі зустріччю з св. Миколаєм, відбулася 9 грудня 2001 року у парафіяльній залі Української Католицької Церкви св. Михаїла під патронатом Українського Народного Союзу (Відділ 241-ий, який представляла Дженет Бардел – секретарка і Теодор Кльован – голова). Отець монсеньйор Роман Ґолемба привітав присутніх. Виконавцями програми були Софія Бобяк, Зенон Ружицький, д-р Ліда Клюфас-Ткач, д-р Михайло Клюфас. Виступили Каміля Бобяк в ролі Марії, Михайло Ружицький – св. Йосиф, три царі – Марко Ткач, Стефко Ружицький і Андрійко Клюфас, Гедер Николишин і Юлія Гал – ангели, і Джонатан Николишин – пастушок. Іван Ткач подбав про різдвяну музику, Дмитро Волянський зайнявся прикрасою сцени. Організаторами свята були Іванна Ганушевська, Ніна Коропей, Анна Ружицька і Дженет Бардел.

Іванна Ганушевська

Святий Миколай та свято ялинки

ЧИКАҐО. – Це чудове свято 15 грудня 2001 року відкрила директор школи мгр. Н. Л. Хойнацька і привітала присутніх, зокрема Владику Інокентія Лотоцького (Владика Михаїл Вівчар не був в Чикаго), пароха катедри св. о. Миколая – о. Богдана Налисника, настоятеля собору св. Володимира і Ольги о. митрата Івана Кротця.

Цікавою різдвяно-музичною композицією „Вже сніжок паде, Миколай їде" розпочали виступ учні дошкілля та дві перші кляси. Вони заспівали пісні „У лісі, лісі темному" та „Сипле сніг" Ф. Колесси. Під звуки колядки на сцені почалася маленька вистава, – за твором Лесі Мудрої „Чари свят Миколаївської ночі". Її виконали учні 3, 4, 5, 6 кляс.

Танець „Сніжок", який поставили учні школи Дануся Пилипчак і Тамара Козицька, дівчатка виконали легко і майстерно. А коли прозвучала колядка „Вже сніжок паде, Миколай іде", довгожданний гість зайшов з ангеликами до залі. Учні з радістю вітають його піснею „Ой хто, хто Миколая любить". Святий Миколай вітає „Рідну Школу", вчителів, учнів і слухає чудові колядки „Свята ніч", „Радість нам ся явила", „Спи Ісусе, спи" у виконанні учнів 4, 5, 6 кляс. Також на свято завітали „Пастушки". Цю ролю образно виконали учні других кляс і заспівали колядку на музику В. Кассараби. Колядка М. Леонтовича „Щедрик" прозвучала на закінчення композиції, як символ добра і віри у все найкраще в цілім світі. Скромний дарунок від св. Миколая був нагородою для наших учнів, а виступ на сцені залишив приємний спогад.

Багато праці і творчости вклали наші вчителі Оксана Хитра, Оксана Чуйко, Наталка Троян, Наталка Сидор, Віра Лесик та інші.

Віра Лесик,
вчителька „Рідної Школи"

„Щедрий Вечір" при церкві Покрови Пресвятої Богородиці

ПАРМА, Огайо. – 18 січня, в залі Святопокровського осередку, в навечір'я Йорданських святкувань, відбулася програма „Щедрого вечора – 2002". Програмою проводили парох о. Василь Петрів та Оля Міґелич, активна членка парафіяльної ради. Виступили жіночий і мішаний хори під керуванням Олі Блащак, які заспівали колядки. З коротким словом виступив о. Василь Петрів. Далі був виступ парафіяльної молоді під гаслом „Веселися, Йордане"! Близько 40 дітей вбраних у національних строях під мистецьким керівництвом Марії Помірчої виконали щедрівки і колядки з талановитою солісткою Христею Міґелич (слова і музика Марії Помірчої). Співали і на сопілках грали Лукаш Ковч і Гордій Кілярський, Ірина Федьків, Вікторія Крíслата, Христина Скабик, при акомпаніяменті Теодозії Кріслатої. При спільній вечері присутні ділилися просфорою і складали собі святочні побажання. При кінці імпрези діти старшої групи представляли „Український вертеп". Керівниками цієї групи були Стефанія Федьків і Оля Міґелич. Другого дня, 19 січня, в самий день Йорданського свята, відбулося посвячення води.

Д-р Володимир Боднар

Ялинка при Осередку СУМ

ВИПАНІ, Н. Дж. – В Йорданську неділю, за старим стилем, члени Осередку Спілки Української Молоді (СУМ) відзначили вже одинадцяту з черги святочну різдвяну ялинку. Осередок СУМ, заснований у рік проголошення незалежности України, сьогодні налічує понад півсотні юнацтва. Поряд з уродженцями Америки не бракує в осередку дітей новоприбулих іміґрантів. Діти усі разом, чистою мовою, заспівали своїм батькам та гостям колядки.

Програму відкрив голова Осередку друг Михайло Козюпа, який попросив о. Юрія Маркевича, пароха української греко-католицької церкви св. Івана Хрестителя у Випані, до молитви та благословення їжі.

Відтак на сцену виступили поодинокі рої зі своїми програмами. Суменята, молодші та старше юнацтво зіграли сценку, у якій діти принесли до лісу Свят-Вечерю бойовикам УПА. Сценку написала Леся Храплива. Раділи батьки, дідусі та бабусі. Можна було побачити сльози у них на очах.

Програму свята підготували виховниці, які попри щоденну працю та родинні обов'язки знаходять час на виховання молоді. Це подруги Леся Цебрій-Раґо, Христя Цебрій-Різзо, Катя Куцина, Дана Біланич, Христя Вох. А друг голова вчить юнаків грати на музичних інструментах. Смачну їжу приготувала з батьками голова батьківського комітету подруга Лінда Клебан.

Дмитро Вох

Зліва: Віка Мосуряк і Катя Клебан.

Христофор Риззо.

Наймолодші учасники свята.

Вистава „Хороброго Півника"

Сцена з вистави „Хоробрий півник".

ВАШІНҐТОН. – 2 грудня 2001 року оперетуказку львівського композитора Богдана Янівського „Хоробрий Півник" показали молоді таланти з Філядельфії, у режисурі Івана Праска та асистента Катрі Оранської-Петик, у співпраці хореографа Тараса Левицького. Виступ в залі собору Пресвятої Родини спонзорував 78-ий Відділ Союзу Українок Америки.

Голова Відділу Марта Терлецька привітала присутніх на залі. Програма розпочалася мистецьким виступом гуртка дітей працівників Посольства України. Під керівництвом Люби Корсунської та при помочі Нелі Поспішної діти заспівали кілька пісень та виконали танець, під час якого переплітали сині та жовті стрічки, з яких „виткали" напис „Десята річниця незалежности України".

По цьому виступі відкрилася завіса і почалась вистава. Дорослі милувалися співом молодих виконавців, а також чудовими декораціями Галі Гурської-ДеВасаль, роботи Данила Захарчука, та гарними стилізованими народними строями, які виконала Віра Шембель.

Велика подяка спонзорові – Українському освітньо-культурному центрові Філядельфії, адміністраторам Петрусі Савчак та Орисі Гевці, численним працівникам за таку цікаву та гарну постановку.

Христина Шипилява

Виступ дітей працівників Посольства України у США. *Фото: Таня Терлецька.*

Прем'єра відеофільму про святкування 10-ої річниці Незалежности України у Києві

НЬЮ-ЙОРК. – 10 лютого, о 2-ій год. і 5:30 год. по полудні, в залі Українського Народного Дому (142 Second Ave, New York) відбудеться прем'єра відеофільму студії Ярослава Кулинича про святкування 10-річчя Незалежности України в Києві. Імпреза проводиться під патронатом СКУ, УККА і УАКР. У фільмі показано III Всесвітній форум українців, його пленарне засідання, роботу секцій і концерт в палаці „Україна", а також військову параду та святкову демонстрацію молоді на майдані Незалежности та Хрещатику.

Кадр з фільму: військова парада на Хрещатику 24 серпня 2001 року.

Чи володів академік Агатангел Кримський 60-ма мовами?

До 130-ліття від дня народження Агатангела Кримського у „Свободі" (30 листопада 2001 р.) була поміщена стаття Любомири Мичковської, до якої, уточнення, варто додати кілька додаткових інформацій.

Агатангел Кримський майже 30 років, з малими перервами студіював, а опісля працював в Москві професором арабської філології, ісляму та арабської історії в Лазаревському інституті сходознавства.

В 1918 році гетьман Павло Скоропадський заснував Українську Академію Наук і запросив А. Кримського на посаду наукового секретаря. А. Кримський негайно переїхав з Москви до Києва і протягом 10 років керував академічною україністикою, створив в Україні наукове сходознавство, видав багато наукових і літературних праць, з яких дуже цінною є „Історія Туреччини" (УАН, 1924 р.).

До 125-річчя від дня народження, в 1996 році, Інститут сходознавства ім. А. Кримського НАН України при допомозі Турецької агенції міжнародної співпраці та амбасадора Туреччини в Україні Аджара Ґерменова перевидав „Історію Туреччини" з додатком нового розділу „Европейські джерела XVI ст.".

Цінність „Історії Туреччини" у тому, що автор постійно покликується на різно-національні архіви і дипломатичні звідомлення. На підставі тогочасних документів довідуємося про діяльність князя Д. Вишневецького (Байди) та його жорстоку смерть в Царгороді. Окремий розділ присвячений Роксолані (Хурем-султанші), про яку А. Кримський подає: „Побусурменилася, та тонко вміла орудувати султаном (Сулейман І Пишний) для гаремних і двірських злочинів. Про давнішу батьківщину і віру вона забула, стала побожною мусульманкою, мала великі заслуги в розбудові Османської імперії".

Вступ до цього видання написав академік НАН України Омелян Пріцак, професор Гарвардського університету, кол. студент А. Кримського. Подані біографічні інформації треба уважати найбільш авторитетними. Ось кілька цитат академіка О. Пріцака: „Будучи православним християнином, знаючи досконало греку, латину, італійську та французьку мови, А, Кримський глубоко розумів психологію візантійських авторів, що й використав в „Історії Туреччини". І далі: „Історія Туреччини" А. Кримського – це твір, що унікально поєднав у собі знання і досвід багатьох наукових дисциплін, зокрема арабістику, іраністику, туркологію, славістику та західньоевропеїстику".

О. Пріцак подає, що Кримський, будучи татарського роду, часто відвідував Крим, мав кримських студентів та зв'язки з кримсько-татарськими письменниками, однак у нього не було роздвоєння в національній справі, він був свідомим українцем.

Щодо мов, то крім арабської, іранської і турецької, академік А. Кримський володів більшістю західно-европейських та майже всіма слов'янськими мовами, разом біля 20. Приписувати А. Кримському знання і володіння 60-ма мовами непотрібно, бо це не підвищує його наукові і літературні досягнення, як і без того мають світове значення.

Щодо смерти вченого відомо, що 20 липня 1941 року А. Кримський був арештований НКВД, засланий до Казахстану, де в Кустанайській тюрмі помер 25 січня 1942 р.

Для зацікавлених варто згадати, що у 1998 році в Інституті сходознавства ім. А. Кримського НАН України, вийшла книга „Османська імперія (клясична доба 1300–1600)". Автором професор Чикагського університету Галіль Іналджик. З англійської переклав Олександер Галенко.

Обидві книги – „Історію Туреччини" А. Кримського і „Османську імперію" Г. Іналджика можна придбати в Інституті сходознавства ім. А. Кримського НАН України: вул. Грушевського, 4, Київ, 10001 Україна.

Роман Ричок,
Мейплвуд, Н. Дж.

*(Тим часом англомовна „Енциклопедія українознавства" проф. В. Кубійовича стверджує, що А. Кримський був експертом у ділянці 34 мов, а знав їх, мабуть, ще більше. – **Ред.**).*

Колишній міністер освіти України доповідатиме в Нью-Йорку

НЬЮ-ЙОРК. – У Колюмбійському університеті, в Інституті Гарімана виступить з доповіддю колишній міністер освіти України Михайло Згуровський. Він доповідатиме на тему: „Гльобалізація - випробування і можливості для України" - у четвер, 14 лютого, о год. 12-ій полудня. Виступ відбудеться в „Lindsay Rogers Common Room" при 420 Захід, 118 вул. 7-ий поверх. За подальшою інформацією слід телефонувати на число (212) 854-4623.

УКРАЇНА І СВІТ

Українська Іфігенія в Тавриді

В Ялті, після тривалого відновлення, відкрився Музей Лесі Українки

24 серпня 2001 року, у день Незалежности України, в Ялті гостинно відчинив свої двері, після тривалого ремонту, Музей Лесі Українки.

Ім'я великої Українки нерозривно пов'язане з Кримом. Цей стародавній овіяний леґендами й мітами край завжди слугував невичерпним джерелом для її могутньої творчости. Адже свій життєвий шлях ця вічна мандрівниця називала „книгою подорожей", і чимало її доріг припадає на прадавню землю Тавриди, на сонячне узбережжя півострова, зокрема на південну столицю Криму – Ялту. Саме в Ялті народжувалися її твори: „Іфігенія в Тавриді", „Айша і Мохамед", „Руфін і Прісцила".

До Криму Леся приїздила не один раз. Уперше вона опинилася у цьому сонячному краї у 1890 році, вісімнадцятирічною дівчиною. Евпаторійські лікувальні грязі трохи оздоровили юну страждальницю. Але хвороба не дає поетесі спокою, і за шість років вона знову приїджає сюди і протягом цілого року (1897–1898) лікується в Ялті. В останній раз Леся відвідала Крим з чоловіком Климентом Квіткою і провела тут зиму 1907–1908 років.

Ялтинський музей Лесі Українки розташований неподалік від моря, на затишній Катерининській вулиці. Будинок був споруджений у 1884–1885 роках і належав Євдокії Ліщинській. Саме сюди переїжджає восени 1897 року, Леся, яка вирішила „заточить себе у татарському краю на довгий час".

Щоб якось позбутися самотности, Леся давала приватні лекції двом Микосям, ялтинським гімназистам з родини Разумових. Писала багато листів, займалася рукоділлям, ходила в театр. На Різдво до неї приїжджає мама, Олена Косач, відома в літературознавстві під псевдонімом Олени Пчілки. Намагаючись зручніше влаштувати доньку, мати відразу підшукала для неї краще приміщення: віллу з поетичною назвою „Іфігенія". То була справжня окраса Ялти кінця XIX сторіччя: двоповерхова споруда з просторим бальконом, колонами й портиком, прикрашена копіями античних скульптур, спеціяльно замовлених у Греції.

З перших же місяців в Криму Леся почала мимоволі зрівнювати себе з Іфігенією. А переїхавши на вілу, названу ім'ям давньогрецької героїні, вона незабаром починає писати драматичну поему „Іфігенія в Тавриді". Іфігенія – символ ностальгії, невгасимої печалі, жертовної любови до батьківщини завжди слугувала джерелом надхнення для багатьох митців світу, серед яких були Есхіл, Софокл, Гете. Зачарувала вона і замріяну українську дівчину, що сумувала за рідною Волинню.

Коли для слави рідної країни
Така потрібна жертва Артеміді,
Щоб Іфігенія жила в сій стороні
Без слави, без родини, без імення,
Хай буде так...

(Леся Українка, „Іфігенія в Тавриді").

Прийшла весна, а з нею закінчився кримський період у житті Лесі Українки. Але пам'ять про поетесу назавжди лишилася в Ялті.

Ідея створення музею Лесі Українки в Ялті назріла вже давно. На жаль, віла „Іфігенія" була знищена під час Другої світової війни. А от дача Ліщинської чудово збереглася і ще й досі прикрашає одну з приморських вулиць міста.

Біля початків цієї шляхетної справи стояв Микола Охріменко, колишній учень Лесі Українки і палкий шанувальник її творчости. У 1909–1910 роках Микола Охріменко, син ялтинського винороба Сергія Охріменка, разом з матір'ю та братом мешкав (через хворобу останнього) в містечку Гельвані поблизу Каїру, у вілі „Континенталь". Саме в цей час там перебувала на лікуванні і Леся Українка. Вона почала давати лекції братам Охріменкам з гімназійної програми. Багато років по тому Микола Охріменко, вже провідний співробітник ялтинського Інституту виноробства „Магарач", написав чудові спогади, де відтворив поетичний образ своєї єгипетської вчительки. Він також передав в музеї Києва та Ялти рідкісні єгипетські фотографії з сімейного альбому.

З цих експонатів почалася формуватися колекція Лесі Українки. Першим безцінним експонатом цієї колекції стала листівка, яку надіслала Леся Марії Охріменко, матері Миколи, у Гельван з Греції 1910 року, покинувши трохи раніше єгипетський курорт.

Пам'ятник Лесі Українки в Ялті.
На задньому пляні – Музей Лесі Українки, колишня дача Ліщинської.

Пам'ятник Лесі Українці біля входу на дачу Ліщинської, де жила Леся, був встановлений 16 серпня 1972 року. Автор проєкту – художниця Галина Кальченко (1926–1975). Пам'ятник Лесі Українці був однією з останніх її робіт. У розквіті свого творчого таланту вона раптово померла в Києві. Художниця писала: „В Лесиному образі я намагаюсь відтворити і високу напругу пристрасти й боротьби, і поетичний темперамент, і ту незбагнену жіночність. У цілому світі я не знаю жінки, гарнішої від Лесі Українки".

До 120-річчя з Дня народження поетеси (1991 р.) в Ялті нарешті відкрилася експозиція „Леся Українка і Крим" – у приміщенні колишньої дачі Ліщинської. Через кілька років вона отримала статус Музею Лесі Українки на правах відділу Ялтинського державного об'єднаного історико-літературного музею. Цього літа музей був реконструйований – до 130-річчя з дня народження поетеси. Зусиллями творчої групи музею, зокрема його завідувачки Світлани Кочерги та художника Віктора Виноградова, всього за 23 дні було докорінно змінений інтер'єр кімнат, оновлено експонати, відтворено дух тогочасної української поезії, де здивований відвідувач відразу ж поринає у світ Лесиних дум і мрій, відчуває усюди ніби присутність великої українки.

Світлана Кочерга розповідає: „Оновлення стало можливим завдяки гранту Міжнародного фонду „Відродження". Ця ідея назріла давно. Необхідно було замінити стару експозицію „Леся Українка і Крим", створену ще у 1991 році. Ми зібрали значну кількість нових експонатів. Велику допомогу в цьому нам надала дослідниця біографії Лесі Українки з Америки Тамара Скрипка, яка передала нашому музеєві багато оригінальних речей, що належали родині Лесі. Підтримали наш проєкт і Фундація імені Івана Багряного та Союз Українок Америки.

24 серпня на урочистому відкритті музею були присутні працівники інших музеїв, представники українських організацій, студенти, гості нашого курорту. Відгукнулися учениці Миколи Охріменка з Інституту виноробства „Магарач", коли почули про відкриття Лесиного музею біля джерел якого стояв їхній наставник. Всіх об'єднала шана до Лесі, почуття вдоволености від того, що справа рухається вперед.

Оновлений музей, осередок українського культурного життя Ялти, чекає до себе в гості усіх шанувальників Лесиного таланту. Кожної осені тут влаштовується літературно-мистецьке свято „Лесина осінь". Завітайте до гостинної Лесиної домівки, пориньте у чарівний світ її поезій і мрій...

Будуть приходити люди,
Вбогі й багаті, веселі й сумні,
Радощі й тугу нестимуть мені,
Їм промовляти душа моя буде.

Лейла Бабаєва,
Ялта

Померла Олександра Княжинська

СПРІНҐФІЛД, Н. Дж. – Тут 27 січня 2002 року померла, проживши 101 рік, Олександра Княжинська, з дому Білобрам, довголітня учителька українських шкіл на рідних землях і в еміґрації, дружина св. п. д-ра Юрія Княжинського, адвоката у Старому Самборі.

Покійна, перебуваючи довгі роки в США, була постійно активною в українській громаді, особливо у Союзі Українок в Нью-Джерзі, Відділ 71-ий.

Св. п. О. Княжинська залишила у смутку дочку Дарію Семеґен, довголітню працівницю Головного Уряду Українського Народного Союзу, зятя Володимира і внуків Христину-Олександру та Ярослава-Андрія з родинами.

Світло Могилянки

МИКОЛАЇВ. – Віддавна українське слово не доходило до зрусифікованого Миколаєва, закритого для чужоземців через те, що в цьому майже півмільйонному місті будували кораблі. Така спеціялізація визначила й місцеву освітню політику. Найбільша увага приділялася вишколові інженерів зі суднобудування, а решта фахівців готувалася за залишковим принципом. Тяжко уявити інше місце з такими несприятливими умовами для розвитку української освіти, як Миколаїв. Тому, коли вперше миколаївці почули, що в їхньому місті збираються відкривати філію Національного університету „Києво-Могилянська академія", то багато з них сприйняли цю новину як безперспективну справу. Всупереч скептикам, знайшлися віддані українській освіті ентузіясти. Л. Клименко, теперішній ректор Миколаївської філії, та його однодумець О. Мещанінов, проректор з наукової роботи, захопившись ідеєю створення нового українського університету на півдні України, енергійно почали переконувати представників влади всіх рівнів, знаходити підтримку бізнесових кіл, формувати новий колектив викладачів. Президент Києво-Могилянської академії В. Брюховецький підтримав їхню ініціятиву, і 3 липня 1996 року Кабінет Міністрів України прийняв рішення про створення нового навчального закладу.

Новий конкурент на ниві освітянських послуг виявився міцним і винахідливим. Піднесенню його авторитету сприяли новації в навчальному процесі. Там було все не так, як в інших: навчальний рік поділявся не на семестри, а на триместри, не було звичних оцінок, а застосовувався „рейтінг", надзвичайно високі вимоги висувалися до знання англійської мови, а поширення української стало головним обов'язком університету. Про викладання російською мовою не могло бути й мови: і в авдиторіях, і під час позаклясних заходів, скрізь – тільки українська. Принциповою новацією було впровадження єдиного вступного тестування, результати якого перевіряє комп'ютер, що поставило залізну перепону корупції на вступних іспитах – найсерйознішій хворобі українських університетів. Це дало змогу філії „Києво-Могилянської академії" залучити до себе найталановитішу молодь з усього Півдня України і швидко посісти місце лідера з-поміж вищих навчальних закладів цього реґіону.

Сьогодні Миколаївська філія Національного університету „Києво-Могилянська академії" готується святкувати свою шосту річницю. Темпи її розвитку вражають. Якщо у 1996 році тут навчалося 180 студентів, то в 2001 році їх стало 1450. За короткий час створено шість факультетів: економічний, комп'ютерний, еколого-медичний, політологічний, чужоземної філології, правознавства. Відкриті аспірантура й докторантура. Видаються наукові збірники, монографії та підручники. Університет посідає одне з перших місць в Україні з точки зору комп'ютеризації та доступу до Інтернету, може пишатися своєю бібліотекою, картинною ґалерією, мистецькими і спортивними клюбами.

Миколаївська філія Національного університету „Києво-Могилянська академія – це єдиний справжній український університет на російськомовному Півдні України. Завдяки зусиллям його викладачів та студентів тепер вже ніхто не питає, чи потрібна комусь українська мова. Відомо багато випадків, коли середні школи починають приділяти більшу увагу якості викладання української мови саме тому, що їхні учні вступають до МФ НаУКМА. Миколаївці більше дізнаються про українську культуру та літературу. Українська мова та культура, поширенню яких сприяє університет, стали засобом примирення всіх національностей, які живуть у Південному Причорномор'ї: німці й євреї, вірмени й болгари, росіяни й румуни, зберігаючи свою національну ідентичність, розмовляють українською і починають відчувати себе громадянамионовленої України.

Однак, так як і у всій високошкільній системі України, миколаївській філії НаУКМА дуже бракує відповідного фінансування. Під цю пору їй нагально потрібні фонди на встановлення катедри української філології – як окремої і міністерством ліцензованої програми: це означає поширення викладацького персоналу, бібліотечних фондів, встановлення інформаційної бази. В зв'язку з цим ректор Л. Клименко звертається до всіх людей доброї волі в діяспорі скласти пожертви саме на цю ціль. Всіх донорів буде відзначено грамотами.

Як голова Могилянського академічного Товариства, я, Фулбрайтський стипендіят, відвідав Миколаївський університет у жовтні 2001 року, де прочитав серію лекцій, виступив з інформативною доповіддю про університетське управління в США для деканів і завідуючих катедрами, побував на декілька викладах і оглянув інфраструктуру університету. І тому, без вагання, можу сказати, що філія НаУКМА в Миколаєві – це важливий високошкільний осередок у зрусифікованому Миколаєві. Він заслуговує на нашу підтримку. Пожертви, що звільнені від федеральних податків, просимо висилати на адресу: Mohyla Academic Society, Inc. 26 Bedford Road Somerset, N.J. 08873.

Іван Фізер

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ", ГРУДЕНЬ 2001 р.

1,000	дол.	Федеральна Кредитова Спілка „Самопоміч"	Нью-Йорк, Н.Й.
95		Кукурудза Михайло	Голивуд, Фла.
90		Члени нарад Головного Уряду УНС	Кергонксон, Н.Й.
65		Стасюк Юрій	Кергонксон, Н.Й.
57.80		Цап Орест	Вінніпеґ, Ман. Канада
55		Гошовський Микола	Санісайд, Н.Й.
50		Бойкович Ростислав	Піттсбурґ, Па.
		Шеґедин Тарас	Савт Орандж, Н. Дж.
		Сливки Григорій і Ольга	Скотсдейл, Аріз.
		Старостяк Марія	Ріджвуд, Н.Й.
45		Наливайко Михайло	Монреаль, Квеб., Канада
		Шевчук Наталія	Веcтвуд, Н.Дж.
40		Андрушка Мира	Норт Порт, Фла.
30		Гуралечко Люба	Мейплвуд, Н.Дж.
		Легкий Ярослав	Амгерстбурґ, Онт. Канада
25		Хобич Н.	Ла Селл, Квеб. Канада
		Коропецька Оксана	Балтимор, Мд.
		Лебедович Міляс	Савана, Дж.
		Фрейшин-Чировський Лев	Бриджвотер, Н.Дж.
		Ломаґа Марія	Вест Палм Біч, Фла.
		Рошняк Степан	Ляфаєт, Каліф.
		Воловодюк Володимир	Четам, Н.Дж.
		СФУЖО	Філядельфія, Па.
20		Березовський Ярослав	Лонг Айленд Сіті, Н.Й.
		Смит Христина	Апо, AE
		Голуб В.	Стюарт, Фла.
		Кузич Юрій	Ґлен Елин, Ілл.
		Мартинів Галина	Норт Порт, Фла.
		Процишин Микола	Ла Селл, Квеб. Канада
		Пундій Павло	Чикаго, Ілл.
		Скрипець Микола	Чикаґо, Ілл.
		Жизномирський Зенон	Юніверситі Парк, Фла.
15		Барон Дарія	Кергонксон, Н.Й.
		Дратвінська Віра	Чикаґо, Ілл.
		Лебедович Олександер	Ітон Репидс, Миш.
		Мірчук Ігор	Вилов Ґров, Па.
		Могила Іван	Риджвуд, Н.Й.
		Ратич Єфрем	Філядельфія, Па.
		Волянський Олег	Кергонксон, Н.Й.
10		Гук Михайло	Сан Хозе, Каліф.
		Бабська Таня	Вудгейвен, Н.Й.
		Баніт Віра	Ст. Леонард, Квеб. Канада
		Бейгер Богдан	Баффало, Н.Й.
		Бойчук Марія	Дрешер, Па.
		Булах Оксана	Парсипані, Н.Дж.
		Дзюбинські Богдан і Анна	Еванстон, Ілл.
		Феденишин Антон	Спрінґфілд, Н.Дж.
		Гавришків Григорій	Оборн, Н.Й.
		Клівак Ірина	Ветерсфілд, Конн.
		Корженівський Ярослав	Вілмінґтон, Дел.
		Кривий Михайло	Сиракюз, Н.Й.
		Лишик Микола	Перт Амбой, Н.Дж.
		о. Малаховський Юрій	Флашинґ, Н.Й.
		Малиновська Анна	Петерсон, Н.Дж.
		Мартинюк Степан	Рочестер, Н.Й.
		Мулик І.	Сарнія, Онт. Канада
		Мицьо Марія	Олд Бетпейдж, Н.Й.
		Новицький Славко	Вашінґтон, Д.К.
		Онуфреї Сергій і Сільвія	Фініксвілл, Па.
		Панчишин Осип	Чикаґо, Ілл.
		Ремський Михайло	Балтимор, Мд.
		Смук Андрій	Коламбія, Конн.
		Сидорак Ярослав	Гілсборо, Каліф.
		Тараско Павло	Ліґайтон, Па.
		Велич Микола	Сиракюз, Н.Й.
		Задор Володимир	Лас Веґас, Нев.
5		Бартошик Мар'ян	Гаятсвіл, Мд.
		Благий Дмитро	Філядельфія, Па.
		Бобак Ярослав	Бруклин, Н.Й.
		Бойко Іван	Палатайн, Ілл.
		Бучак Мирон	Скенектеді, Н.Й.
		Бортняк Василь	Фонтана, Каліф.
		Чайківська Люсі	Бостон, Масс.
		Цибрівський Ілько	Луївіл, Кент.
		Деревянко Олександр	Провіденс, Ровд Айленд
		Дубінін Світлана	Гескел, Н.Дж.
		Федор Михайло	Флемінґтон, Н.Дж.
		Феркуняк Марія	Ліґайтон, Па.
		Гордон Марія	Гартфорд, Конн.
		Ільчуки, о. і Вячеслава	Лагренч Парк, Ілл.
		Кінах Микола	Розел, Ілл.
		Клос Марія	Даймонд Пойнт, Н.Й.
		Костюк Євгенія	Рочестер, Н.Й.
		Літепло Сем	Бруклин, Н.Й.
		Луківський Петро	Овквил, Онт. Канада
		Никорчук Степан	Пітсфілд, Масс.
		Петрик Анна	Шервуд Парк, Алб. Канада
		Ратченко О.	Монреаль, Квеб. Канада
		Рінник Йосип	Мілтавн, Н.Дж.
		Стасишин Оленка	Елкридж, Мд.
		Стешин Ірина	Ронкомкома, Н.Й.
		Тарасюк Степан	Стрерфорд, Конн.
		Ватраль Микола	Вестон, Онт. Канада
		Волянюк Степан	Філядельфія, Па.
		Зілінський Іван	Коговз, Н.Й.
3		Кічоровська Теодозія	Форест Гілс, Н.Й
		Разом	2,655.80 дол.

Щиро дякуємо за фінансову підтримку найстаршої української газети

М. Мельниченко...

(Закінчення зі стор. 1)

– Ви кажете, що в записах, які ви зробили в кабінеті Кучми, є інформація, що становить державну таємницю України. Яка це інформація?

– В записах йдеться про торгівлю зброєю, є й інша таємна інформація: деякі аспекти взаємин з іншими державами, доповіді представників Кабінету Міністрів про стан української економіки, золотий і валютний запас України тощо.

– Але чому це так цікавить американців? Я думаю, що про стан української економіки й золото-валютні запаси України вони знають й без ваших записів.

– Американці хочуть мати всі плівки насамперед для того, аби з їх домогою розслідувати цілу низку кримінальних злочинів, здійснених на території США. Це насамперед справа Лазаренка, відмивання на теренах Америки „брудних" грошей іншими посадовими особами України, серед яких і люди з оточення Президента Кучми. Департамент юстиції США не став би так наполегливо домагатися цих записів, якби не був переконаний в їхній автентичності. Так що це рішення суду ще раз підтверджує, що записи, якими я володію, справжні, а не підроблені на якомусь фантастичному комп'ютері, про що й досі твердить кучмівська пропаганда. З іншого боку, мені не хочеться передавати всі записи, адже це в кінцевому результаті заподіє шкоди Україні. Але, на жаль, українська сторона нічого не зробила, щоб усі ці записи не потрапили до Департаменту юстиції США. Втім, ще в жовтні минулого року я через народного депутата України Григорія Омельченка офіційно закликав представників української влади захистити державні таємниці України й звернутися з відповідним листом до Департаменту юстиції США. Григорій Омельченко надіслав тоді Президентові України, прем'єрміністрові, Генеральному прокуророві, голові Верховної Ради та в інші державні інституції депутатський запит з вимогою захистити державні інтереси України й не допустити розголошення державних таємниць нашої країни. Одначе на його запит так ніхто й не відреагував.

– Пане Мельниченко, а чому Ви не реагуєте на численні звинувачення на вашу адресу з боку української влади? Чому Ви мовчите? Це, до речі, дає підстави декому стверджувати, що жодних нових матеріалів у Вас немає.

– Приголомшуючих фактів, які розвінчують нинішній режим в Україні, у двох тисячах годин моїх записів настільки багато, що будь-хто, кому не байдужа доля України, познайомившись з ними, втратив би спокій. Ви не перший, хто запитує мене, чому я мовчу, чому не даю в пресу нові факти. Я не можу цього робити, бо переконаний: покищо це передчасно. Можна заробити популістський авторитет, але загубити справу. Таку інформацію не можна давати направо й наліво всім бажаючим, я передаю її виключно офіційним особам України. Першою такою особою був народний депутат України Олександер Мороз. Коли зник журналіст Георгій Ґонґадзе й вся Україна шукала відповідь на запитання, що з ним сталося, я зрозумів, що далі мовчати не можна. Й передав записи в кабінеті Кучми, які неспростовно доводять його причетність до зникнення й подальшої загибелі цього незалежного журналіста. Багато записів, в яких міститься інформація про Ґонґадзе, побиття народного депутата України Єльяшкевича, торгівлю зброєю, відмивання „брудних" грошей на території США я передав слідчій комісії Верховної Ради України, якою тепер керує народний депутат України Олександер Жир. Мені б дуже хотілося сказати людям всю правду. Але, повторюю, оприлюднювати ці факти ще не час. Треба, щоб робили це після належних експертиз і правничих оцінок уповноважені особи чи структури України. Інша справа, що таких осіб й інституцій, які зацікавлені в об'єктивному розслідуванні, сьогодні в Україні дуже мало. Генеральна прокуратура, наприклад, це кишенькова структура Леоніда Кучми, якій він сам дає вказівки, як встановлювати „істину". Навіть в слідчій комісії Верховної Ради не всі зацікавлені в тому, аби правда перемогла. Колишній її голова Олександер Лавринович, наприклад, всіляко гальмував хід об'єктивного розслідування. Коли на його ж звернення до Федерального бюро розслідувань з проханням провести фоноскопічну експертизу зроблених мною авдіозаписів FBI відповіло згодою, Лавринович приховав від інших членів комісії й зміст, й сам факт отримання листа. Між тим, американська сторона погоджувалася в ньому провести експертизу ще 12 квітня минулого року, і якби не маніпулювання Лавриновича, то вже сьогодні ми мали б результати експертизи.

– Як Ви собі уявляєте співпрацю з правоохоронними органами України?

– Я не один раз заявляв, в тому числі й у письмовій формі, про свою готовність дати детальні свідчення слідчим Генеральної прокуратури України на території США. Але законники М. Потебенька відповідали на це, що не можуть мене тут допитати, бо, мовляв, між США й Україною немає домовленості про взаємну правову допомогу. Але це неправда! Така угода є й підписано її було ще в 1996 році. На мою думку, Генпрокуратура боїться мене допитувати. Бо якщо я дам свідчення, вони змушені будуть порушити цілу низку кримінальних справ, й передусім проти Леоніда Кучми. Хоч я не зацікавлений у нових скандалах заради скандалів. Я лише хочу, щоб слідчі, які служать закону й тільки йому, провели неупереджене слідство на підставі фактів, які в мене є, й кожному дали по заслузі. Адже це так елементарно: є факти, є докази, немає лише бажання й відваги розслідувати злочинні діяння тих, хто сьогодні править Україною. Якщо Генеральна прокуратура України не хоче здійснити це, то я готовий свідчити перед створеною міжнародною комісією у розслідуванні обставин вбивства журналіста Ґонґадзе.

– Відсутність повних й однозначних висновків експертів щодо автентичності зроблених в кабінеті Президента Кучми записів дало можливість одному з найбільш наближених до Леоніда Кучми олігархів, Сергієві Тигипкові, замовити в фірми „Крол" свою експертизу й вкотре ввести народ України в оману, оскільки йому після цієї псевдоекспертизи ще раз повідомили, що всі плівки підроблено. Чи провадиться експертиза плівок справжніми фахівцями й на якому вона зараз етапі?

– Якби Кучма справді був невинний і хотів довести це перед всім світом, то вже на другий день після виступу Мороза у Верховній Раді він звернувся б до найкращих експертів, послугами яких користується Федеральне бюро розслідувань США, з допомогою яких, до речі, я сьогодні й намагаюся здійснити фахову технічну експертизу. На прохання експертів я передав їм оригінали зроблених записів, всю апаратуру і периферійні пристрої, з допомогою яких робилися ці записи, й детально розповів, в який спосіб записувалися розмови в кабінеті Леоніда Кучми. Й найближчим часом справу нарешті буде завершено. А щодо попередніх експертиз, то першу так звану експертизу провів Міжнародний інститут преси у Відні. У поспіхові кілька народних депутатів України передали тоді цим експертам 45 годин записів розмов в кабінеті Кучми, не подбавши навіть про те, щоб оформити відповідну угоду й довідатися про технічні можливості Міжнародного інституту преси. Вже після закінчення експертизи з'ясувалося, що експерти до пуття не знали, що конкретно вони повинні були доводити й над чим працювати. Всім хотілося негайно почути від них відповідь. Але експерти Міжнародного інституту преси про це забули й навіть не зверталися до мене з елементарними запитаннями, як я це робив, на якій техніці, в якому режимі. Ось лише один з численних доказів їхньої непрофесійности.

Федеральне бюро розслідувань (FBI) в листі до комісії Верховної Ради, якою тоді керував Олександер Лавринович, пише: „Перед тим, як прийняти плівки Кучми для ідентифікації, ФБР мусять бути надані оригінальні записи й детальні пояснення особи, яка ці записи робила. Для проведення експертизи необхідні також те саме обладнання й ті самі периферійні пристрої, які було використано при проведенні оригінальних записів". Міжнародний же інститут преси жодних пояснень в мене не брав й оригіналів техніки, на якій я записував розмови, від мене не вимагав. Так що говорити про якість цієї експертизи, як бачимо, не доводиться. Експертизу ж фірми „Крол" я взагалі не вважаю за експертизу. Це висновки „ні про що", зроблені дилетантами за солідну винагороду від пана Тигипка.

Микола Мельниченко

– А хто фінансує нову експертизу в США?

– Верховна Рада України прийняла рішення про виділення для проведення нової експертизи 500 тисяч гривень. Це, до речі, дуже мізерна сума порівняно з тією, яку заплатив „Кролу" Тигипко.

– Днями стало відомо, що Центральна виборча комісія відмовила вам в реєстрації кандидатом в народні депутати України. 28 січня на прес-конференції Соціялістичної партії в Києві Ви, через телефонічний зв'язок, заявили, що влада в Україні „панічно боїться" Вашого повернення. Чому ви вирішили балотуватися на виборах до Верховної Ради й яким бачите подальший розвиток подій?

– Я українець, люблю Україну й хочу добра для неї. Повірте мені, жити з тим, що я знаю, дуже тяжко. Тяжко усвідомлювати, що нашу батьківщину, дірвавшись до влади, безсоромно грабують люди без чести і совісти, тяжко жити з почуттям власного безсилля, тяжко читати вигадки про себе і ту справу, яку я зробив. Я міг би безтурботно жити біля президентської годівнички й не помічати того, що творять з Україною ті, кому народ довірив владу. Вже тепер у США я міг би гендлювати записами, які маю. Повірте, покупців цього „товару" не бракує. Пропонують великі гроші, аби викупити в мене „компромат" на себе, українські олігархи, політики. Були гінці й від Кучми. Пропонували мільйони, аби я припинив боротьбу і віддав записи „хазяїну". Але я їм відповів, що дякую за пропозицію, грошей мені справді бракує, але „товар" не продається. Мета в мене була інша, коли я починав записувати розмови в кабінеті Кучми. Не продавати колись я збирався це „добро", а передати прокурорам, аби послухали й зрозуміли, хто сидить на верхівці української влади і що вони творять. Чим більше я знав, чим займаються ці „слуги народу", тим більше переконувався, що не зможу миритися з цим, не зможу пасивно спостерігати, як обкрадається й обдурюється наш народ. Коли я вирішив передати частину записів Олександрові Морозу, то був переконаний, що після їх оприлюднення Кучма та його оточення будуть негайно відсторонені від влади. Але, як знаємо, цього не сталося. І це ще раз довело, наскільки далеко знаходиться Україна від країн зі справжньою демократією. І я вважаю своїм святим обов'язком продовжувати боротьбу. Для цього й дав згоду на те, аби зареєструватися кандидатом в народні депутати України від Соціялістичної партії. Чому саме від Соціялістичної? А тому, що її очолює один з небагатьох чесних політиків України Олександер Мороз. У мене є багато годин записів розмов Кучми з тодішніми головою Служби безпеки, Генеральним прокурором і міністром внутрішніх справ. Всім їм Кучма наказував будь-що „накопати" на Мороза компромат. Часто він навіть кричав на них, тупотів ногами, вимагаючи очорнити Мороза. Але як вони не старалися, як не пнулися зі шкіри, нічого „накопати" на так і не змогли. До речі, вони так чесно й зізнавалися: „Немає нічого на Мороза, нічогісінько!" Те, що голова Центрвиборчкому М. Рябець ще до отримання моєї заяви поспішив відмовити мені в реєстрації, несподіванкою для мене не стало. В мене не було жодних ілюзій, що мене допустять до депутатського мандата. Але я хочу, щоб Україна й цілий світ ще раз переконалися, яку державу будують Кучма та його оточення. З мандатом депутата чи без нього я все одно продовжуватиму боротьбу. Аж до тих часів, доки український народ не буде господарем на своїй землі, а влада, яку він обиратиме, служитиме не собі, а тільки йому.

Інтерв'ю провів **Валентин Лабунський**

Кубанські козаки – носії української культури

Доволі часто під терміном „кубанські козаки" українці вбачають своє рідне суспільство, згадуючи, що саме на Кубань переселилися запорожці наприкінці XVIII століття, росіяни ж розуміють під цією назвою теж етнічних російських козаків, близьких до донських, і згадують те, що вони добре захищали Російську імперію і її самодержця. Проте кубанські козаки не є представниками одного етносу. У нарисі „Запорожський аркуш" останній отаман Чорноморського козацького війська і друг Тараса Шевченка Яків Кухаренко писав: „На нашій Чорноморській Україні, у деяких панів є мальовані запорожці" (тобто козаки Мамаї – М. Т). В цьому випадку він мав рацію називати західньо-північну частину правобережної Кубані Чорноморською Україною, тому що вона заселялася з 1792 року колишніми запорожцями, яких Катерина II перейменувала на чорноморців. Пізніше сюди, в чорноморські курені, були переселені родини нащадків реєстрових козаків Полтавської і Чернігівської губерній. Треба також додати, що в Закубання було переселено в 1855–64 рр Озівське військо, яке складали козаки Задунайського Запоріжжя, що повернулися в Росію в 1829 році і перебували на берегах Озівського моря. Колишніми „невірними запорожцями" були засновані станиці Озівська, Сіверська, Холмська, Ільська й Убинська. Чорноморці берегли традиції рідної культури, мову, пісні, побут і з порожнього безкрайового степу за три-чотири десятиліття створили свою нову Україну.

Різко змінилася ситуація, коли в 1860 році, наприкінці Кавказької війни, за проєктом графа А. Барятинського було створене Кубанське козацьке військо, у яке, крім Чорноморського, ввійшла частина Кавказького лінійного війська, станиці якого були населені переважно донськими козаками і розташовувалися вгору по Кубані, вище за Усть-Лабинську фортецю. Справжню причину створення нового війська ми знаходимо у словах згаданого графа Барятинського: „Дві частини, з яких склалося Кубанське козацьке військо до сих пір, вельми різні між собою. Замкненість козачого сословія має ще іншу важливу сторону: вона начебто розвиває дух відділености у державі. В колишньому Чорноморському війську, яке складають малороси, котрі зберігають передання Запорожської Січі, ця відділеність приймає вигляд національности. Необхідно, щоб це злиття було не лише адміністративним, а просякло в самий побут козаків".

Ще більше поширилася культурна експансія з Росії, коли Катеринодар (в 1869 році) було переведено з військового на цивільне становище, виселено з нього козаче населення, а на Кубань ринули хвилі російських поселенців. Були після того так звана українізація Кубані (1928–1932 рр.) і шалений погром української культури 1930-их років. Існування української культури на Кубані, взагалі на Північному Кавказі, Росія досі не визнала, як не хоче визнати вчинений нею щодо цієї культури терор. А між тим, кому довелося побувати на Кубані, особливо в західній і північній її частинах, той помітив, що корінні люди вживають у побуті українську мову.

Сучасні козацькі провідники Кубані з політичних міркувань стверджують, що всі козаки – це один народ, а кубанці взагалі – один монолітний етнос. У цьому їм старанно допомагають деякі науковці, доводячи, що „на Кубані наприкінці 60–80 рр. XIX ст. завершився процес консолідації російської й української етнографічних груп (козацтва) у нову етнографічну спільноту „кубанські козаки". Ці вчені, продовжуючи справу графа Барятинського, ігнорують навіть той факт, що самі кубанці називають себе по-різному: в чорноморських станицях – „козаками", в лінійних – „казакамі".

Людина, яка візьме на себе труд проїхати Кубанню і поспілкуватися з людьми, помітить різницю, яка існує на заході, сході та передгір'ї в мові, поведінці, типах житла. На заході й півночі люди спілкуються побутовою українською (балачкою), на сході і в передгір'ї – південно-російською. Лише в закубанських станицях, в яких суміжно мешкають поселенці з чорноморських і переважно лінійних козаків, можна спостерігати іноді доволі дивні переплетення донських (південно-російських) і чорноморських (українських) традицій в культурі. Ніщо так не може відрізнити один народ від іншого, навіть дуже близького за мовою і походженням, як фолкльор і мова. Саме фолкльор є тим фактором, який зберігає народну пам'ять, встановлює ієрархію духовних вартостей, прищеплює дитині естетичні смаки й етичні норми поведінки.

Значну частину Кубані, особливо колишню Чорноморію, поріднює з материковою Україною фолкльор. Так само, як станиці колишнього Кавказького лінійного війська, той же фолкльор пов'язує її з Доном. Слід, однак, відзначити, що до кінця XIX століття у цих станицях спостерігалися українські впливи завдяки переселенцям з Катеринославщини та Слобожанщини. Східньо-північна частина краю, в якій живуть нащадки покозачених селян і солдатів, вихідців з центральної Росії, фолкльор наближає до Росії.

У чорноморських станицях ще й досі живе пам'ять про Байду, Б. Хмельницького, Морозенка, Сагайдачного й Дорошенка: в піснях згадуються Дніпро і Дунай, оспівується Україна. Доволі часто говориться про історичні особи періоду загибелі Запорозької Січі та переселення запорожців на Кубань: Петра Калнишевського, Х. Чепигу, А. Головатого та ін. Згадується й Г. Потьомкін – приписний козак Грицько Нечоса.

Однак, хоч як це дивно, в піснях чорноморців нема ніякої згадки про О. Суворова, М. Кутузова, О. Єрмолова, хоча з ними воєнні шляхи чорноморців перетиналися доволі часто – під Кінбурном, й під Очаковом, й під Ізмаїлом. Зовсім не чути в чорноморських станицях пісень про донських отаманів – Єрмака, Некрасова, Разіна, Платова. Цьому причина те, що вони – герої іншого етносу, чужі й незрозумілі для чорноморця. Крім цих, занесених з України пісень, вже на Кубані з'явилися нові пісні українською мовою. В історичних співали про Я. Кухаренка, Н. Кам'янського, Миколу Рябовола; в ліричних оспівувалася річка Кубань, рідний край, його краса. В кожній станиці є кілька своїх станичних пісень. Таким чином, ми можемо говорити, що на Кубані традиції українського пісенного фолкльору не тільки були збережені, а й знайшли свій подальший розвиток.

У лінійних станицях співають історичні пісні про Єрмака, Разіна, Пугачова, Некрасова, Платова, доволі часто й схвально згадуються російські воєначальники: О. Суворов, М. Кутузов, О. Єрмолов та інші. Існують у цих станицях спільні для Дону та Старої лінії пісні. Таким чином, як свідчить фолкльор, кубанці не є одним етносом або субетносом російського етносу, як це намагалися зробити урядовці імперської Росії, совєтські партноменклятурники, а зараз доводять деякі постсовєтські науковці.

Значна частина кубанців складається з носіїв української культури, і попри всі намагання, не відмовляється від свого етнічного походження і рідної культури.

М. Тернавський,
Краснодар, Кубань

„Економічна україніка" репресованого економіста

Багата іменами і творчими здобутками українська економічна думка в умовах панування тоталітарного режиму в Україні піддавалась забуттю або всіляко збіднювалась. Це яскраво засвідчують дослідження у цій ділянці проф. Степана Злупка, який протягом останнього десятиліття опублікував низку монографічних праць про Сергія Подолинського, Івана Франка, Михайла Туган-Барановського, Євгена Храпливого, а нещодавно вийшла ним укладена збірка наукових праць Йоаникія Шимоновича під назвою „Економічна україніка" (Львів. 2001. 430 ст.).

Це – перше видання, у якому поміщені наукові дослідження репресованого комуністичним режимом талановитого українського економіста Йоаникія Шимоновича (1885–1939). Видання відкривається передмовою, у якій відзначено, хто і коли цікавився творчістю вченого, науковий доробок якого проаналізував проф. Степан Злупко у грунтовній вступній статті під назвою „Вчений, педагог, державотворець (про життєвий шлях і наукову спадщину Йоаникія Шимоновича)". З неї довідуємося, що Й. Шимонович народився в м. Гусятині на Поділлі, у селянській родині, з ранніх літ мав схильність до науки, що й привело його до Києва, де він здобув середню і вищу освіту. Після того навчався у Петербурзі, де був студентом славного українського економіста М. Туган-Барановського. У період національно-державницьких змагань 1917–1920 рр. був службовцем українського уряду, а відтак викладав політичну економію у Львівському таємному університеті. На запрошення міністра освіти УРСР М. Скрипника згодився працювати у Харкові. Однак це тривало недовго, бо Й. Шимоновича заарештували і відправили в Татарстан, а потім на будівництво Біломорканалу.

Після звільнення з ув'язнення учений повернувся в Україну і працював у Донецьку, але скоро знову був заарештований чекістами і помер у жовтні 1939 року в одній із в'язниць Донецька. Такою була хресна дорога талановитого українського вченого-економіста, патріота і державотворця. Незважаючи на несприятливі політичні умови і постійні переслідування Й. Шимонович написав низку цінних праць, які й нині не втратили свого пізнавального і виховного значення.

У названому виданні поміщені праці Й. Шимоновича „Західня Україна. Територія і населення", „Галичина. Статистико-економічна розвідка", „Рух сільськогосподарських колективів на Україні", „Зелений Клин – Нова Україна. Економічна розвідка", „Бесарабія. Економіко-географічний нарис", „Історія політичної економії (скорочений курс лекцій)".

Усі ці праці, видані колись малими тиражами, стали нині доступними широкому загалові, зокрема молодим економістам. Для наукових праць Й. Шимоновича характерні аргументованість авторських узагальнень, статистична насиченість і українськість. Вони є доброю науковою лябораторією для формування молодих дослідників, їх загальнолюдських і національних почувань. Завдяки виходові книги Й. Шимоновича „Економічна українистика" значно розширюється уявлення українського чи чужоземного читача про здобутки українських економістів, їх внесок у загальну скарбницю економічної науки і економічного мислення.

Михайло Біда,
доктор економічних наук

Для кандидатів на громадянство США

Екзекутива Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) доручила інформаційному бюрові ЗУАДКу провести курс з підготування до прийняття американського громадянства.

Новоприбулі, які мають зелені картки (право на постійний побут в США) і проживають в США щонайменше два роки (це ті, що одружилися з американськими громадянами), або всі інші, які проживають в США чотири роки, можуть приготовлятися до іспиту на громадянство США. Можливих кандидатів просимо зголошуватися до канцелярії ЗУАДКу на число телефону (215) 728-1630. Курс відбуватиметься в суботні дні, від 1-ої до 3-ої години по полудні, у приміщенні ЗУАДКу, при 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111.

Інформаційне бюро ЗУАДКу

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

У СВІТІ МУЗИКИ

Антиформалізм Ніни Казимирів

Ніна Казимирів.

Часом значення концерту полягає не в музиці, а в філософії. Якраз таким концертом був виступ харківської піяністки Ніни Казимирів. Концерт відбувся 10 листопада 2001 року у залі Канадсько-української мистецької фундації. У програмі концерту піяністка „виконала „Місячну сонату" Бетговена (1770–1827), „Музику для дітей" Валентина Бібіка (н. 1940), „Скерцо №1" Шопена (1810–1849), „Етюд F" – Віктора Косенка (1896–1938), „Сонату №3" Брамса (1933–1897) і на додаток „Коломийку" Віталія Кирейка (н. 1926).

На концерт зійшлося багато слухачів – українці, росіяни, китайці, канадці; люди різних культур, походжень, освіти та музичного знання. Це велика рідкість для українських концертів, для наших музикантів, для нашої музики. Видно, що не-українці також можуть цікавитися нашою творчістю, нашим мистецтвом. Організатори, напевно, широко розголосили цей концерт або сама піяністка відома сеерд ширшого кола любителів музики.

Піяністка виступала не тільки на багатьох сценах Европи та Північної Америки, але й по радіо-телевізії України, Росії, Македонії, Мадярщиин та інших країн. У неї є звукозаписи творів Баха та Ліста, награні в Німеччині. Можна сказати, що Ніна Казимирів – піяністка світового маштабу.

Бурхливі оплески, щирі слова похвали та квіти для Ніни Казимирів після концерту. Особливо зачаровані були еміґранти із країн колишнього Радянського Союзу та слухачі не-европейського походження. Але не всі присутні поділяли це захоплення. Слухачі, виховані на принципах західньоевропейської культури, просто не могли сприйняти такого виконання творів Бетговена, Шопена, Брамса і навіть Косенка.

За інструментом піяністка сиділа беземоційно, неначе відчужена від духовної сторони музики. Усі музичні елементи виконувала дуже технічно, але без мистецького надхнення. Повільні пасажі гралися повільно, тихі – просто тихо, голосні – дуже голосно, а швидкі – якнайшвидше! Може, тільки в коротких жанрових п'єсах „Музики для дітей" Бібіка та однотематичній „Коломийці" Кирейка такий стиль гри відповідав простим формам цих радянських творів.

Але тут треба вияснити головний естетичний принцип радянської музики – антиформалізм. Його найкраще підкреслив російський композитор Дмитро Шостакович (1906–1975) у своїй підпільній опері-пародії Райок – „Реалістичну музику пишуть народні композитори, а формалістичну музику – антинародні композитори". Така філософія зформувалася після всіляких спроб створити в 20 роках XX ст. пролетарську музику – відірвану від усіх інтелектуальних, історичних і „буржуазних" впливів.

Якщо складні музичні форми не були зовсім заборонені, то все ж таки мали бути написані найпростішою музичною мовою, щоб будь-який пролетар міг зрозуміти. Тому що наявний репертуар не було як відразу замінити новим, радянським, клясичні твори почали виконуватися у дусі неопримітивізму. Так створилася нова школа виконання і композиції – радянська, пролетарська або антиформалістична.

На жаль, антиформалізм як естетичний принцип радянської музики не породив нових шедеврів, а тільки підвів клясичну музику до загального мистецького банкрутства. Принцип антиформалізму ніяк не можна застосовувати у виконанні творів західньоевропейської школи. Не можна й безоглядно виконувати радянські твори за традиціями західньоевропейської музики. Простота, а часом і банальність цих творів стає надто явною, коли їх виконати занадто по-мистецькому.

Чи можна прослухати такий концерт, не звернувши увагу на такі філософічні питання? Ні! Для слухача, вихованого на мистецьких традиціях Західної Европи, концерт харківської піяністки Ніни Казимирів був цікавий – була нагода почути антиформалістичне виконання клясичної музики. Але, як естетичний принцип, антиформалізм належить до антимистецтва.

Василь Сидоренко,
музиколог, Торонто

Стефан Турчак – талановитий оперний диригент

Відносно недовге життя талановитого оперного диригента симфонічної оркестри і знаменитого педагога Стефана Турчака було багате творчими здобутками. Він народився у 1938 році в селі Мацьковичах біля Перемишля. в сім'ї бідній, але національно свідомій. Дитячі роки Стефана випали на воєнний період, коли на цій українській етнічній території діяли польські збройні підпільні організації, перебували російсько-більшовицькі орди. Лише в недалекій Саліні більшовики вкинули у 1941 році 4 тисячів осіб, а серед них і дітей зі сиротинця в Перемишлі, у підземелля, де колись видобувалася сіль. Жертви вмирали там у страшних муках.

Пізніше сім'ю Турчаків насильно вивезли і поселили в селі Дублянах на Львівщині, де батьки були приділені до праці в місцевому колгоспі, а Стефан пішов до школи. Потім він пішов вчитись до Львівського музично-педагогічного училища ім. Ф. Колесси і закінчив його у 1955 році. Вчителі порадили, щоб він вчився далі. Тому Стефан через рік вступає до Львівського консерваторії ім. М. Лисенка і там вивчає диригентуру. Його педагогами були С. Людкевич, А. Кос-Анатольський, А. Солтис, Р. Сімович та ряд інших відомих вчителів.

У 1963 році Стефана призначено головним диригентом Державної симфонічної оркестри УРСР, а пізніше – академічного театру опери та балету ім. Т. Шевченка у Києві. Про нього і про його талант заговорила преса, радіо і телебачення. Він вмів видобувати з музичних творів глибинну форму музичної інтонації і наповнювати її виразною емоційністю і професійною сердечністю. Його репертуарний діяпазон охоплював світову і українську клясику. Під його керівництвом з оркестрою виступали видатні виконавці С. Ріхтер, Я. Флієр, Р. Керер, Д. Башкеров та інші. Він також виконував оперні партитури Дж. Верді і Х. Ґлюка, М. Мусоргського й П. Чайковського, М. Лисенка й Г. Майбороди. Авторові цієї статті пощастило кілька разів слухати його знамениті виступи в Києві, що назавжди збереглося в моїй душі. Це був диригент світового рівня, який своє життя і яскравий талант віддавав для прослави вічних духовних цінностей української й світової культури. З 1986 року він працював професором Київської консерваторії. За високі професійні успіхи було йому вручено Державну премію України ім. Т. Шевченка в 1980 році. Після його смерти, яка несподівано сталася у 1988 році, його ім'я носить міжнародний конкурс диригентів і школа мистецтв у Києві. Перемищина гордиться своїм земляком, великим віртуозом музичного мистецтва.

Я. С.

УМА і спадщина Бруно Шульца

КЛІВЛЕНД, Огайо. – Бруно Шульц народився у 1892 в родині єврейського торговця з Дрогобича, частини колишньої Австро-Угорщини, що зараз входить до складу України. Він був вчителем, письменником та художником-графіком в Польщі після Першої світової війни. Фантастична тематика його творів знаходила продовження в його картинах та графічних роботах. На жаль, атмосфера тих років не сприяла його творчості – нацисти переслідували кожного, в жилах кого текла єврейська кров. Протягом останніх тижнів свого життя Шульц створив фреску, що сконцентрувала в собі найтиповіші риси його творчости. Незадовго після закінчення роботи автора закатувало гестапо, а фрески на довгий час опинились у сховищах.

На початку минулого року представники Яд Вашему з Ізраїлю прибули в Дрогобич з метою ознайомлення з фрескою. За три дні п'ять частин фрески було знято і перевезено в Єрусалим, але самий факт перевезення не був погоджений з українською стороною. У спробах з'ясувати законність та етичність дій єврейської організації, Сем Ґрубер, дорадник Комісії США у справах збереження культурної спадщини та спеціяліст з історії єврейської культури в Україні, звернувся до УМА з проханням щодо інформаційної допомоги. Пізніше він взяв участь в дискусійному форумі в Публічній бібліотеці в Нью-Йорку та в дискусії на сторінках газети „New York Times", де засудив дії Яд Вашему як такі, що не відповідають стандартам щодо експорту культурних цінностей.

С. Ґрубер входив у склад офіційної делегації від Українсько-Американської комісії у справах збереження культурної спадщини, яка відвідала Київ у травні 2000 року, зокрема місця, де у період Другої світової війни та сталінської епохи було знищено тисячі євреїв та українців.

Український музей-архів

На відзначення творчих досягнень

Президент України Леонід Кучма 23 січня надав Львівському державному академічному українському драматичному театрові ім. М.Заньковецької статус національного і підписав указ про присвоєння звання „Герой України" з врученням ордену Держави композитору Миколі Колессі – за особисті заслуги перед Українською державою у розвитку музичного мистецтва, багаторічну плідну композиторську, диригентську й педагогічну діяльність.

Про бельгійський Лювен і українських лювенців

„Лювен, 1930–1985". Товариство колишніх українських студентів Лювенського католицького університету: Торонто, друкарня оо. Василіян, 2001, 547 стор. Редактор – Зенон Татарський.

Масовий розвиток вищої освіти у минулому півстолітті послабив елітарний статус студентів, хібащо вони вчилися в дуже престижних університетах. Але ще донедавна бути студентом університету уважалося привілеєм, а на студентів дивилися як на майбутню еліту. В країнах Східньої Европи, де шкільництво повільніше розвивалося, ніж на Заході, статус студента особливо цінувався, а у випадку українців, позбавлених на власній території не тільки українських університетів, але часто і доступу до них, це було ще актуальнішим. Після Першої світової війни молоді люди зі Західної України, щоб одержати освіту, виїжджали за кордон. Передусім це була Австрія і Німеччина, адже за австрійських часів німецьку мову вивчали в народній школі. Та крім студентських осередків в Берліні, Данціґу, Відні, Інсбруку, Празі, Кракові і давнього центру теологічних студій в Римі, за посередництвом Митрополита Андрея Шептицького в 1920-их роках на студії до Лювену в Бельгії приїхали питомці (серед них майбутні митрополити Володимир Стернюк та Максим Германюк, єпископ Володимир Маланчук та ін.). З початком 1930-их років Фундація Кардинала Мерсіє почала надавати стипендії українським світським студентам, – і так постав український студентський осередок в одному з найстарших і найвизначніших університетів Західної Европи.

Книжка „Лювен: 1930–1985" дає докладний опис понад п'ятдесятирічної присутности в цьому університеті українських студентів. Починаючи від елеґантно оформленої обкладинки, (як і цілого мистецького оформлення книжки Ромою Гайдою) до статистичних таблиць, книжка віддзеркалює не тільки історію одного студентського осередку, але змальовує тло певної епохи, доповнює знання і розуміння даного часу. До Другої світової війни студенти приїздили зі Західньої України. Це були діти селян, священиків, міської інтеліґенції, з малими фондами і з малим знанням французької мови, що для багатьох унеможливлювало продовження студій. Після війни до Лювену почали прибувати студенти, які здобули середню освіту в Україні, але згодом стали біженцями з Німеччини, Австрії та інших західньоевропейських країн, багато з-поміж них були „дивізійниками" і, подібно до своїх попередників, з малим знанням французької мови і з малими фондами. В другій половині 1950-их років до Лювену почали приїздити студенти не тільки з країн Західньої Европи, але також зі США, Канади, навіть з Панами, які середню освіту одержали в країнах свого поселення чи народження. В 1960–80-их роках появилися студенти, народжені в Бельгії, Франції, інших країнах, а між ними і діти колишніх лювенських студентів, для яких французька мова часто була ближчою, ніж українська.

Всі ці періоди студентського життя охоплені в книжці, починаючи від загальних статтей, про Лювенський католицький університет (Борис Ващук), та про саме місто Лювен (Василь Редлицький) до нової ґенерації 1960–80-их років в статтях Миколи Когута та Григорія Панчука. Особливо ясно, об'єктивно опрацьовані Зеноном Татарським статті про міжвоєнний період – на підставі документального архіву Андрія Кішки, одного з перших і найуспішніших лювенців, та про повоєнний період, з доповненнями Олекси Біланюка, Б. Ващука та Любомира Бачинського.

Та хоч як солідно представлена документація студентського реєстру, допомогових акцій, громадсько-організаційної діяльности студентів (про НаСУС пише З. Татарський та М. Когут, про Пласт та „Обнову – Ігор Гайда, про СУМ – Григорій Ощипко), вона не дала б повної картини студентського життя в Лювені без спогадів Володимира Козачинського, А. Кішки, сестри Марії Туркало, Федора Сметанка, Б. Ващука, О. Біланюка, Г. Панчука, Бориса Витязя, Віталія Візіра, Романа Трача, З. Татарського, Осипа Лесіва. В тих спогадах – і приємне, і прикре, веселе і сумне, що з часом стало теж цікавим спогадом. Включено також творчість поетів, які були частиною українського Лювену – Марти Калитовської, Кузьми Дмитрика, Миколи Демчука, мол., Романа Бабовала та Зореслави Коваль.

Про успіхи і досягнення, більші чи менші, говорять 295 біографічних нотаток та статистичні таблиці, які графічно віддзеркалюють зміст тих біографій. Там знаходимо імена людей, які поза своїми професійними зайняттями також визначилися і в громадській праці, як Володимир Душник – редактор Ukrainian Quarterly, Богдан Галайчук – голова Пласту в Арґентині, Ярослав Кальба – екзекутивний директор КУК в Канаді, Олекса Біланюк – президент УВАН у США, Євген Гановський – голова СУМА, Мирослав Лабунька – ректор УВУ, Володимир Мацьків – голова НТШ в Канаді, Богдан Цимбалістий – президент Українського музею в Ню-Йорку, Ігор Шевченко – директор Українського наукового інституту при Гарвардському університеті, Роман Якимчук – проф. міжнародного права в Брюсельському університеті та ін. Це тільки побіжний перегляд імен, їх набагато більше. Точніша аналіза даних про 295 українських студентів, які в підсумку всіх років студій разом залишили 966 років свого життя в малому середньовічному містечку Бельгії, зроблена в статті Анатоля Романюка „Демографічний портрет". На 295 студентів припадало 45 студенток. В ділянці точних і природознавчих наук, головно на медицині та інженерії, навчалося 165, а в галузі суспільних і гуманітарних наук – 127 студентів. Не всі, з різних причин, покінчили студії, але в остаточному підрахунку із 295 колишніх лювенських студентів, здобули у Лювенському чи інших університетах, ступені бакалявра (26), ліценціят або маґістерку (101), докторати медицини (42), докторати інших наук (38).

Доповнюють зміст книжки репортажі про з'їзди лювенців на Союзівці та зустрічі в Лювені, фотографії з усіх періодів студентського життя

в Лювені та цілий ряд фотокопій документів, листів, програмок різних імпрез, сторінки з протоколів організацій, як також зі студентської „доморобної" газетки „Еліта", включно до карикатурних ілюстрацій Володимира Поповича. В „Кінцевому слові" Олекса Біланюк підсумовує успіхи і неуспіхи присутности українських студентів у Лювенському університеті протягом пів століття,

З-поміж альманахів-збірників – реґіональних, організаційних, „дипівських", таборових „Лювен" своєю вичерпною документацією, логічним розкладом матеріялів, вмілим редаґуванням, як також естетичним оформленням, стоїть серед найкращих видань цього жанру.

Дарія Гасюк-Маркусь,
Чикаґо

Від редакції: Про цю книжку також прислав до „Свободи" цікавий і схвальний відгук д-р М. Мельник з Огайо, один з колишніх лювенців. Дякуємо йому і за те, що він повідомляє, що у справі придбання книжки „Лювен, 1930–1985" можна звертатися до редактора видання Зенона Татарського (Z. Tatarsky, 35 Humercrest Blvd., Toronto, ON, M6S 4K6 Canada. Ціна – 40 ам. дол. з пересилкою. Tel.: (416) 767-3723).

Дещо з історії міста Ярослава

На лівому березі ріки Сян, неподалік Перемишля, розташоване місто Ярослав. Тепер воно перебуває в межах польської держави. Вже в літописі під 981 роком згадується, що ця земля була приєднана до Київської Русі, яка за князя Ярослава Мудрого (1019–1054) дійшла до великої сили й могутности. Це він заснував в 1031 році нове місто над Сяном і назвав його своїм іменем – Ярославом. За Перемиського князівства, в якому княжили Рюрик Ростиславич (1087–94) і Володар Ростиславич (1094-1124), а далі – його син Ростислав (1124-30), Володимирко і всі інші князі Галича, та за Галицько-Волинської держави Ярослав завжди було у складі материка Руси-України.

Коли загинув останній князь Юрій II (1323-1340), з роду Романовичів, польський король Казимир скористався цією нагодою і захопив у 1340 році цю українську територію, включно зі Львовом. Великі спустошення і антиукраїнську політику в тих теренах повів Ягайло, який насильно ліквідовував наші церкви і змінював їх на костели, передавав їх полякам і обмежував права корінного українського населення. Посилено національний утиск після Люблинської Унії, яка відбулася в 1569 році. Більшість українських земель, в тому числі і Ярослав, перейшла під польську владу.

Великого спустошення зазнало місто в 1625 році від пожежі, деякі дільниці дощенту згоріли, але місто відбудувалося завдяки тому, що тут відбувалися міжнародні ярмарки, які давали значні доходи місцевій адміністрації і міщанству. Десь під кінець XVI ст. в Ярославі діяло при церкві св. Успення братство св. Онуфрія, яке опікувалося церквою, а братчики дбали не лише за церковні потреби, але коли хтось захворів або опинився в нужді, допомагали грішми і харчами.

Згодом у Ярославі почав розвиватися ряд українських установ, цехів, кооперативів і культурно-освітних гуртків. Місто славилося українськими майстрами, будівничими, воно належало до найкрасивіших міст Надсяння. Заснування у 1848 році Головної Руської ради і поява українського часопису „Зоря галицька" та організація перших військових угруповань у Ярославі сприяло постанню „національної ґвардії", яка мала вплив на піднесення національної свідомости. Настав час видобувати зі забуття замовчувані, перекручувані історичні факти, час говорити правду. Велику і позитивну ролю в цій площині відіграли земляцькі організації на еміґрації. Вони привезли зі собою не лише любов до місця свого народження, але також глибокі знання до вікових культурних надбань і передали їх у формі реґіональних збірників. Книгу „Белз і белзька земля", видало в Ню-Йорку і Торонто, 1989 року Об'єднання надбужанців. За редакцією проф. Василя Лева у 1960 р. (Ню-Йорк-Париж-Торонто) видано книгу „Угнів та Угнівщина". Під патронатом землячтва „Перемищина" проф. Богдан Загайкевич видав унікальну книгу „Перемишль – західній бастіон України". Ряд збірників-альманахів описує історію реґіонів, окремих родин, сіл і поселень, які мають безцінну вартість. Львів'яни видали книгу, присвячену Ярославській гімназії. Відомий український діяч з Торонто Мирон Лозовський під патронатом НТШ видав у 1988 році збірник „Село Лази". До цінних видань належить книга „Ярославщина і Засяння, 1031–1947" – історично-мемуарний збірник за редакцією проф. Мирослава Семчишина і Василя Бородача, що побачив світ в Ню-Йорку у 1986 році. Об'єднання ярослав'ян „Ярокза", яке довгі роки очолює д-р Петро Вигинний, присвятило цей своєрідний пам'ятник 40-річчю насильної депортації українців з їхніх прадідівських земель.

В Сеняві, біля Ярослава, народився визначний діяч народницького руху Н. Вахнянин. В Ярославі народився С. Людкевич, з містом були зв'язані І. Зілинський, Марія Пшеп'юрська-Овчаренко, М. Вербицький, А. Крушельницький, І. Гірний – письменники.

Ярослав багатий на архітектурні пам'ятки, старовинні церкви і костели. XVI–XVII ст. датуються ренесансові будинки (кам'яниця Орсеттіх, 1580 р.), в 1714 році побудовано собор Преображення Господнього, який поляки у 1987 році повернули українцям.

Ярослав Стех

СПОРТ

Шахи

Як ми вже повідомляли („Свобода", ч. 4), українець Руслан Пономарьов переміг у фіналі чемпіонату світу свого співвітчизника Василя Іванчука і став наймолодшим чемпіоном світу ФІДЕ. Вперше найсильнішим гросмайстром став український шахіст. За перемогу у фіналі Р. Пономарьов отримав 500 тисяч долярів, а В. Іванчук 250 тисяч.

Президент України Л. Кучма 24 січня привітав першого українського чемпіона світу з шахів Руслана Пономарьова з блискучою перемогою. У телефонній розмові Л. Кучма передав поздоровлення його тренерам і сім'ї.

Указом Президента Руслан Пономарьов нагороджений орденом Ярослава Мудрого 5-го ступеня. Другий український гросмайстер – Василь Іванчук удостоєний ордена „За заслуги" 2-го ступеня.

Бокс

Свій наступний двобій українець Володимир Кличко проведе 16 березня в Штутгарті, де відстоюватиме звання чемпіона світу за версією „WBO". Стосовно суперника Володимира називають Фреса Окендо, Джаміла Маклейна, Олівера Макола та Френсіса Бота.

Ручний м'яч

Чоловіча збірна України, посівши 28 січня третє місце в групі А, вийшла до наступного кола чемпіонату Европи, який відбувається у Швеції, але 29 січня поступилася команді Португалії з рахунком 23:28. Тим самим українці майже втратили шанс на продовження боротьби в турнірі.

Джудо

В Москві 26 січня завершився 9-ий міжнародний турнір категорії супер А, на якому відзначилися українські джудоїсти. Золоту нагороду виборов Валентин Греков у вазі до 90 кг., друге місце також в українця Кирила Воловика, який в категорії до 100 кг поступився японцеві Кейджі Сузукі.

Плавання

На черговому етапі Чаші світу з плавання на короткій відстані в Стокгольмі українські плавці Яна Клочкова та Олег Лисогор 28 січня вибороли три нагороди – дві золоті та одну бронзову.

Знову відзначилася Яна Клочкова, яка до перемоги на дистанції 200 метрів комплексом додала перемогу на 400-метрівці вільним стилем з результатом 4,07.29.

Олег Лисогор на дистанції 100 метрів брасом став третім. У цьому запливі переміг триразовий рекордсмен світу американець Ед Мозес з новим світовим рекордом – 57.47.

В останній день змагань Олег Лисогор виборов ще одну нагороду, яка цього разу стала срібною: на дистанції 100 метрів брасом він з результатом 57. 86 фінішував другим, пропустивши вперед Еда Мозеса, який був швидшим за українця на 0. 19 секунди.

8 лютого – відкриття XIX зимової Олімпіяди-2002

Хто поїде на Олімпіяду?

Національний олімпійський комітет України затвердив у складі делегації на XIX зимові Олімпійські ігри 2002 року таких спортсменів:

Біятлон – Олена Зубрилова, Оксана Хвостенко, Тетяна Водоп'янова, Ніна Лемеш, Олена Петрова, Оксана Яковлева, Олександер Біланенко, Андрій Деризмеля, Вячеслав Деркач, Руслан Лисенко, Роман Прима;

бобслей – Олег Поливач, Сергій Полінков, Богдан Замостяник, Олександер Іванишин, Юрій Журавський, Олександер Стрельцов;

гірсько-лещетарський спорт – Юлія Сіпаренко, Микола Скрябін;

ковзани – Андрій Фомін, Олена Мягких;

перегони на лещетах – Валентина Шевченко, Олена Родіна, Ірина Тереля, Віталіна Якимчук, Марина Пестрякова, Роман Лейбюк;

санчата – Лілія Лудан, Орислава Чухліб, Олег Авдєєв, Данило Панченко;

стрибки зі скочні – Володимир Гривка;

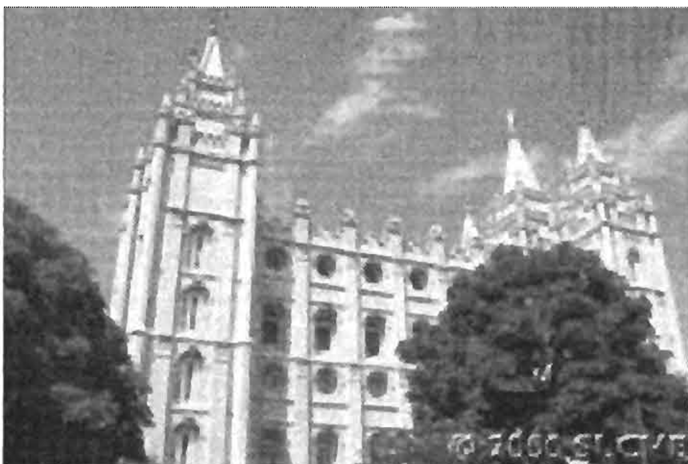
фіґурне ковзання – Дмитро Дмитренко, Олена Ляшенко, Галина Маняченко, Станіслав Морозов, Олена Савченко, Олена Грушина, Руслан Гончаров, Дмитро Паламарчук, Тетяна Чуваєва, Юлія Головіна, Олег Войко;

фрістайл – Тетяна Козаченко, Енвер Аблаєв, Стanіслав Кравчук;

гокей – Олександер Федоров, Василь Бобровников, Сегій Харченко, Владислав Сєров, Ігор Чибірьов, Вячеслав Завальнюк, Ігор Карпенко, Дмитро Толкунов, Сергій Климентьєв, Віталій Литвиненко, Вячеслав Тимченко, Вадим Селіверстов, Валентин Олецький, Олег Полковников, Олександер Василевський, Богдан Савенко, Олександер Савицький, Роман Сальников, Кость Симчук, Вадим Сливченко, Вадим Шахрайчук, Валерій Ширяєв, Юрій Гунько;

шорт-трек – Володимир Григор'єв.

Іван Боднарчук,
пресаташе НОК України

Салт Лейк Сіті. Старовинний храм.

Салт Лейк Сіті. Плянетарій.

Футбол

Збірна України при жеребкуванні 25 січня до відбіркового чемпіонату Европи 2004 року потрапила до групи 6 разом з командами Вірменії, Північної Ірляндії, Греції та Еспанії.

* * *

У Порто, Бразилія, 25 січня відбулося жеребкування відбіркового турніру до чемпіонату Европи 2003 року серед юніорських збірних (U-19) та (U-17). Збірна України (вік гравців до 19 років) складатиметься в більшості, з футболістів, які виступали на турнірі імені Гранаткіна, де вибороли третє місце, і потрапили до 8-ої групи. Суперниками українців стали команди Бельгії, Грузії та Фарерських островів. З кожної групи до наступного кола ввійдуть по дві команди. Вони будуть розділені на 7 груп по 4 команди. Переможець кожної групи вийде у фінальну частину чемпіонату Европи.

У кваліфікаційному колі Чемпіонату Европи 2002-2003 років (U-17) українська збірна гратиме у групі 11. В цю групу потрапили також збірні Шотляндії, Азербайджану та Туреччини. Матчі першого кваліфікаційного кола будуть проведені між 1 серпня і 31 жовтня 2002 року.

Команди, які займуть перші та другі місця у своїх групах (загалом 11 груп), продовжать боротьбу у другому кваліфікаційному колі.

* * *

Київське „Динамо" в безкомпромісному та багатому на голі фіналі Чаші Співдружности з рахунком 4:3 обіграло 27 січня московський "Спартак". Найціннішим футболістом в складі „Динамо" став Велентин Белькевич, який забив третій м'яч та зробив дві гольові передачі.

Перший ґоль забили спартаківці: вже на 4-ій хвилині Едуард Цихмейструк вивів їх вперед. Через три хвилини, після подання кутового Белькевичем, Хацкевич ударом головою зрівняв рахунок. У першій половині команди відзначилися ще двома забитими ґолями. Спочатку Данішевський вивів „Спартак" вперед, а через хвилину чергова передача Белькевича знайшла Пєєва, який забив м'яч у ворота Левицького. Один ґоль на 86-ій хвилині росіяни відіграли після удару Сичева, але на більше чемпіонів Росії не вистачило.

„Динамо" вже вчетверте виграло турнір Чаші Співдружности. Перемога була як подарунок до дня народження Валентина Белькевича, якому 27 січня виповнилося 29 років.

Довкола спорту

Голова Державного комітету зі справ спорту України Марія Булатова вважає, що виступ українських олімпійців буде визнаний успішним, якщо в загальнокомандному заліку вони займуть місце не нижче 15-го.

На попередніх зимових Олімпіядах українські спортсмени завоювали три нагороди: в Лілегамері (1994 рік) це було золото Оксани Баюл у фігурному ковзанні і бронза біятлоністки Валентини Цербе, в Нагано (1998 рік) – срібна медаля біятлоністки Олени Петрової.

* * *

Імена 10 видатних спортсменів світу 2001 року офіційно оголошені 29 січня в китайській столиці. Серед них – українська гімнастка Жанна Пінтусевич-Блок. Вердикт винесли читачі газети „Китайський спорт" і журналу „Новий спорт". Урочиста церемонія відбулася у величезному китайському готелі „Шангріла". Цією відзнакою українка завдячує перемозі на чемпіонаті світу в Едмонтоні, де Жанна на 100-метрівці перемогла легендарну Меріон Джовнс.

Перше місце в списку видатних атлетів зайняв австралійський плавець Ян Торп, друге місце – за російською гімнасткою Світланою Хоркіною. Далі були названі: Тянь Лінь (Китай, стрибки у воду), Девід Бекхем (Англія, футбол), Ван Нань (Китай, настільний теніс), Міхаель Шумахер (Німеччина, „Формула-1"), Тайгер Вудс (США, гольф), Шакіл О'Ніл (США, баскетбол), Жанна Пінтусевич (Україна, біг) і Інге де Брюїн (Голяндія, плавання).

* * *

Керівництво клюбу англійської першої ліґи „Болтон" 29 січня розірвало контракт з сенегальським захисником Джібрілом Діяваром за постійне вживання ним спиртних напоїв перед грою. Діявара віділали в Італію, до клюбу „Торіно", який володіє правами на нього. Останній випадок вживання алькоголю Діяваром перед грою стався 16 січня. Вранці він перебував в барі у п'яному вигляді, а пізніше грав у Чаші Англії. До речі, команда Діявари тоді отримала перемогу – 4:1.

Пожертви на розвиток спорту в Україні
просимо надсилати
до УСЦАК на адресу:
680 Sandford Avenue, Newark, NJ 07106.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 16 ЛЮТОГО 2002 р.

Вунсакет, Ровд Айленд. Річні збори 206 Відділу УНС відбудуться о год. 1-ій по пол. в залі православної церкви св. Михаїла, 74 Harris Ave. Всі члени є зобов'язані прибути на збори.

Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 17 ЛЮТОГО 2002 р.

Нюарк, Н.Дж. Річні загальні збори 27 Відділу УНСоюзу відбудуться о год. 11-ій ранку в церковній залі св. Івана Хрестителя при 719 Sanford Ave., Newark, NJ. Після загальних зборів відбудуться збори для вибору делегата на 35-ту Конвенцію УНС. Просимо всіх членів прибути на збори.

Люба Лапичак, голова
Христина Бродин, секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ,
10 ЛЮТОГО 2002 р.

Пассейк, Н.Дж. Річні загальні збори 42 Відділу УНСоюзу Т-ва ім. Тараса Шевченка відбудуться о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope ave. Будуть звіти уступаючої управи, Контрольної комісії і вибір нової управи на 2002 р. У зборах візьмуть участь головний предсідник УНС Уляна Дячук та радний УНС і голова Окружного Комітету Північного Н.Дж. Євген Осціславський. Після загальних зборів відбудуться місячні збори і вибір делегатів на 35-ту Конвенцію УНСоюзу. Просимо всіх членів взяти участь.

Василь Марущак, предсідник,
Варвара Тижбір, рек. секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЧЕТВЕР,
21 ЛЮТОГО 2002 р.

Воррен, Миш. Річні збори 174 Відділу Т-ва „Ватра" відбудуться о год. 7-ій веч. Збір біля галерії „Еко", при Ryan Rd. На порядку нарад: звіти уступаючої управи, вибір делегатів і їх заступників на 35-ту Конвенцію УНС. Проситься членів прибути на збори. За довідками звертатися по телефону: 1-248-693-4548.

Зенон Василькевич, предсідник
Віра Крива, секретар

• РОЗШУКИ •

Розшукую двоюрідну сестру ОЛЕКСАНДРУ СТАДНИЧЕНКО (ЛЕСЮ) з дому НАПУКОВА, яка проживала у Філядельфії. Якщо хтось знає про неї або вона сама прошу телефонувати
(908) 526-9193

• РІЗНЕ •

Продаю лікарства від різних хворіб: серцево-судинної системи, травлення, печінки, алергії, заспокоюючі, антибіотики, проти болі, мазі, уколи та інш. Висилаємо до всіх стейтів.
Тел.: (718) 645-3037

• ЗНАЙОМСТВА •

Одинокий, інтелігентний, 60-літній легалізований в Америці українець, бажає познайомитися з американкою (або канадійкою) українського походження, віком від 55 років і більше – з метою створення подружжя, уникнення одинокого життя. Захоплюється музикою, спортом.
•Тел.: (727) 345-5839
• Fax: (727) 381-9159
E-mail: Mikchouvit@Yahoo.com

Ще так недавно...

Марія Гарасовська-Дачишин („Міка")
1911–2000

Рік тому, йдучи вулицями Чикаґо, можна було зустріти Міку Гарасовську, яка прямувала до каси „Самопоміч", щоб там зустрітися зі знайомими чи до української книгарні, щоб там купити нову книжку, бо Міка Гарасовська була не тільки мисткинею-малярем, вона живо цікавилась українським життям. Це було так недавно, а вже минув рік, як визначна громадянка відійшла у вічність. Це сталося 23 жовтня 2000 року.

Марія Гарасовська-Дачишин народилася 6 квітня 1911 року в Самборі. Після закінчення середньої освіти вступила до Академії мистецтв у Кракові, яку закінчила з відзначенням – перша нагорода в 1938 році. Додатково вчилася на педагогічному факультеті Ягайлонського університету, а також в Інституті реклями в Катовицях. Була декораторкою мандрівного театру „Ґраніт", навчала малювання учнів торговельній школі в Тчеві, згодом у Львові, а після закінчення війни вела мистецьку школу в Ашафенбурзі. У 1949 році приїхала з чоловіком інж. Юрієм Дачишиним і дочкою Христею до Чикаґо, де вповні віддалася малярству. Вона побувала в Каліфорнії, Кольорадо, Мехіко, Польщі, Італії і Югославії.

Крім участи в збірних мистецьких виставках, мала індивідуальні у Вінніпеґу й Чикаґо. На виставці в Римі передала до Музею Патріярха Йосифа близько 200 полотен. Брала участь також в міжнародніх виставках, на яких здобувала відзначення. Мало відбувалось імпрез в Чикаґо, для яких малярка не зробила б оригінальної програмки чи сценічної декорації. Марія Гарасовська-Дачишин співала у двох місцевих хорах, завжди брала участь в імпрезах жіноцтва й студентства.

Марія Гарасовська-Дачишин творила свої картини усією своєю душею, хоча доля не дозволила їй малювати дорогі для неї краєвиди Поділля, Покуття, Гуцульщини чи Дніпра.

Нехай ця згадка стане виразом пошани до пам'яті мисткині та громадської діячки в першу річницю її смерти.

Орест Городиський

Іван Карабиць – співець України

20 січня 2002 року відійшов з життя талановитий український композитор Іван Федорович Карабиць, але його творчий доробок назавжди залишиться не тільки в Україні та українській громаді за її межами, а у світовій музичній скарбниці.

Іван Карабиць народився наприкінці Другої світової війни, 17 січня 1945 року, у селі Ялті на Донеччині. У Київській консерваторії він здобув вищу музичну освіту (його вчителем був Борис Лятошинський), закінчив аспірантуру і працював там викладачем більше 11 років, а з 1994 року став художнім керівником ансамблю солістів „Київська камерата". Він написав музику балету „Богатирська симфонія", оперу-ораторію „Київські фрески", мюзикл „Ніч чудес", ряд симфоній, концертів, пісень і музики до кінофільмів. У 1991 році Іванові Карабицю присвоєно звання Народного артиста України.

Ім'я Івана Карабиця буде збережене у пантеоні українського мистецтва, а його музика звучатиме у численних музичних залях світу.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

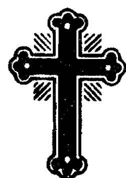
ІВАНА ФЕДОРОВИЧА КАРАБИЦЯ

видатного композитора, організатора музичних фестивалів, конкурсів, який помер 20 січня у Києві.

Складаємо щирі співчуття
дружині МАРІЯННІ, синові КИРИЛОВІ, донечці ІВАННІ.

Вносимо пожертву для потреб сиріт через Союз Українок Америки – 1,000 дол.

МАРІЯН І ІВАННА КОЦЬ

Ділимося сумною вісткою, що 19 листопада 2001 р. відійшов у вічність дорогий ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.
ЕВГЕН БІЛАС

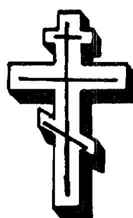
нар. 23 січня 1918 р. у Трускавці, Україна

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відслужено 22 листопада 2001 р. в церкві св. Димитрія при Ля Ровз вулиці, Торонто, Онт. Канада, а тіло спочиває на цвинтарі Проспект.

Дякуємо всім рідним, приятелям і знайомим за молитви, квіти і пожертви на „Дітей Чорнобиля" через Фонд Поміч Україні при Суспільній Службі Українців Канади, філія Торонто.

Дочка ЛІДА з мужем БОГДАНОМ РОМАНОВИМ і родина БІЛАСІВ

Вічна Йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що 17 січня 2002 р. в Клівленді, Огайо спочила в Бозі наша найдорожча МАМА, БАБУСЯ і ПРАБАБУСЯ

бл. п.
ОКСАНА КАЛЬНИЦЬКА

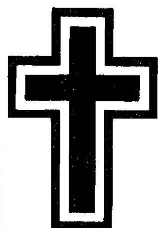
проживши 94 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 21 січня 2002 р. в українській православній катедрі св. Володимира в Пармі, Огайо.

Залишені в глибокому смутку:
доньки – ФАЇНА СИВА з мужем СТЕФАНОМ, дітьми і внуками
– ВІРА РАЙЦА з дітьми і внуками
син – КОСТЬ з дітьми і внуками
разом 12 внуків і 19 правнуків.

Просимо згадати Покійну у своїх молитвах.

Вічна Їй пам'ять!

Ділюся сумною вісткою, що 14 січня 2002 р., в Чикаго померла моя ПРИЯТЕЛЬКА

бл. п.
НАТАЛІЯ ДІМІТРІЄВИЧ
з дому ПАВЛОВИЧ

нар. в м. Долина, Галичина

ПОХОРОН відбувся 18 січня 2002 р., з катедри св. о. Миколая. Похороном провадив Преосвященний Владика Інокентій Лотоцький, ЧСВВ з участю катедральних отців.

Тіло спочило на цвинтарі св. о. Миколая.

Вічна Їй пам'ять!

МАРІЯ СОЛОВІЙ-ЮРЕВИЧ

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

П О Д Я К А

Висловлюємо глибоку подяку за участь в похоронних відправах за

бл. п.

РОМАНА ПАЗУНЯКА

(18 квітня 1916 – 28 вересня 2001 р.)

що відбулися в днях 2 і 3 жовтня 2001 р., коли зложено тлінні останки Покійного на цвинтарі св. Марії у Факс Чейс, Па.

Складаємо подяку парохові церкви Христа Царя о. Ярославові Курпілеві за відправу Парастасу 2 жовтня в похоронному заведенні Насевичів та за відправу св. Заупокійної Літургії з отпіванням і за чин похорону. За дякування і співподяка належиться Нестерові Кизимишинові.

З нагоди похорону виголосили прощальні слова: від „Тризуба" Ігор Чижович, Ярослав Козак; виголосив щире слово д-р Степан Ворох, а також Іван Крих, всім належиться щира подяка. Від родини висловили думки і прощання сини Покійного Юрій і Богдан Пазуняки, також внук Орчик.

Щиро дякуємо за квіти на могилу; організаціям УЗХ, Connolly, Boye & Hutz, ОДВУ, УОКЦентр, „Тризуб", похоронне заведення Насевичів. Від осіб, приятелів і членів родини: родина Ісаєвичів, Роман Ісаїв з родиною, син Юрій з родиною, син Богдан з родиною, Дора Винницька з дітьми і матір'ю, родина Макарухів, Оксана Миколайська з дітьми, Наталія Іванів з Чикаго.

Висловлюємо подяку за пожертви на Служби Божі: від Управи Окружної Ради СУА, від п. Софії Горницької.

Ми вдячні за Служби Божі, відправлені родиною у Львові, а також за Службу Божу о. д-р Андрія Онуферка в Оттаві.

Ми також вдячні за щедрі датки в ім'я Покійного на Т-во „Тризуб", УОКЦентр та інші організації.

Зокрема ми вдячні за усі письмові і телефонічні та особисті вислови співчуття та за участь у відправах.

<u>ДАТКИ на Т-ВО „ТРИЗУБ":</u>

	500 дол.	Юрій Пазуняк;
по	250	Оксана і Іриней Ісаєви, Наталія Пазуняк;
	200	Богдан Пазуняк;
по	100	Іванна Субтельна, Орест і Марія Субтельні, К. і Я. Козаки, Орест і Марта Лесюки, Ігор Чижович, д-р Зеновія Черник, Петро і Лариса Кебузи, Сидор Новаківський, Богдан і Роксоляна Сірі, Христя і Богдан Сеники;
по	50	Микола і Роза Пришляки, Адріян Гаврилів, Христина і Богдан Кульчицькі, Омелян і Марійка Гельбіг, д-р Іван Коропецький, Маркіян і Люба Онуферки, Євген Шовяк, Оксана Миколайська-Мандибур, Михайло Юрчак, Ірена і Тарас Ваньчицькі, Орина Твердохліб, Володимир Сімків, Богдан Турченюк, Юрій Сеник, Ольга Бохна, Петро Генгало, Михайло і О. Нич;
по	30	Ольга Кобзяр, Ольга Лукасевич, д-р Роман і Анна Максимовичі, Іван і Марія Куземські;
по	25	Людмила і Зенон Чайківські, Марія Данилів, Мирослав Лисобей, Стефан Гавриш, Іларіон Стасюк, д-р Лев Кушнір, Юліян Головчак, д-р Ярослав і Надія Залінські, Микола і Марія Касіян, д-р Роман і Віра Андрейчик, д-р Іван і Марія Галій;
по	20	Григорій Давид, Григорій Долинський, В. Бадуляк, д-р Ю. і С. Бережницькі, Ірена Стерчо, Зірка Мисько, Оксана Колінко, Марія Таршатій, Анна Борис, Люба Сілецька, родина Конрадів, Михайло Ковальчин, Ірина і Микола Бучковські, Надія Лосуняк;
по	10	Марія Плахта, інж. Методій Борецький, Стефан Абрам, Михайло Дзичко, Марія Лисяк, Володимир Возьний, Христина Озарків.

<u>ДАТКИ на УОКЦЕНТР:</u>

	250 дол.	Hutz Rudolf & Elizabeth;
по	100	д-р Іван і д-р Наталія Коропецькі, інж. Богдан і Христина Турченюки;
по	50	Микола і Оксана Коропецькі, Володимира Лучків, Маркіян і Люба Онуферки, Ірена Твердохліб, Лідія Шульгин;
	30	Марта Тарнавська;
по	25	Христина Бак-Бойчук, інж. Роман і Олександра Городиські, д-р Петро і Орися Гевко, Марія Харина, д-р Зенон і Марія Городиські, Микола і Марія Касіяни, Levin Richard & Marilyn, Олександер і Ірена Михалюки, проф. Юрій і Надія Оранські, Віра Пак, інж. Борис і Дзвінка Захарчуки;
	20	Каролина Конрад;
	15	Роксоляна Головчак;
	10	Pezzner, Harold & Nan.

<u>ДАТКИ на УЗХ, ЧОРНОБИЛЬСЬКИЙ ФОНД:</u>

50 дол.	Анна Гнатюк;
30	Володимира Кавка;
25	Ірена Гнатюк;
20	Наталія Пазуняк.

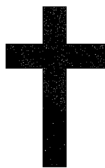
<u>ДАТКИ на ЗУАДК:</u>

100 дол. Н. Пазуняк.

Вічна Йому пам'ять!

дружина – НАТАЛІЯ
сини – ЮРІЙ і БОГДАН з родинами
сестра – ІВАННА СУБТЕЛЬНА з родиною
ближча і дальша родина в Америці, Канаді і Львові.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ КРЕДИТОВОЇ СПІЛКИ „БУДУЧНІСТЬ" у ВОРРЕН, МИШ.
Ділимося сумною вісткою з членством кредитівки і українською громадою, що в середу, 9 січня 2002 р. відійшов у вічність колишній член Управи кредитівки „Будучність"

бл. п.

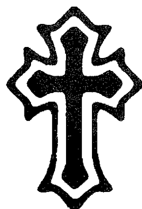
ОЛЕКСАНДЕР ДЯКУНИК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 12 січня в церкві Доброго Пастиря Христа у Міссісаґа, а відтак на цвинтарі св. Володимира.

Горем опечаленій родині Покійного складаємо наше щире співчуття.

УПРАВА КРЕДИТІВКИ

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями, що у середу, 23 січня 2002 р. на 74-му році життя відійшов у вічність

бл. п.

МИХАЙЛО М. СОЛИХА

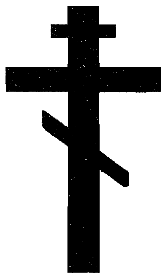
нар. 17 травня 1928 р. в с. Дубровиці, р-н Городок Ягейлонський, Львівська обл.

ПАНАХИДА відбулася 27 січня 2002 р. у похоронному заведенні Петра Яреми, а похоронні відправи 28 січня 2002 р. у церкві св. Юра. Тіло поховано на цвинтарі Святого Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Опечаленій ближчій і дальшій родині в Канаді й в Україні складаємо наші щирі співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

ДРУЗІ І ПРИЯТЕЛІ ПОКІЙНОГО

В невимовному горі повідомляємо приятелів і знайомих, що у вівторок, 22 січня 2002 р. після довгої і тяжкої хвороби, відійшов у вічність на 84-му році свого трудолюбивого життя наш найдорожчий та незабутній
ЧОЛОВІК,БАТЬКО, ДІДУСЬ і СВАТ

бл. п.

АНАТОЛІЙ САВЧАК-ДИКИЙ

ПАНАХИДА і ЧИН ПОХОРОНУ були відслужені в православній церкві св. Тройці в Рандольфі, Н.Дж.

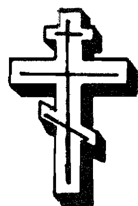
ПАНАХИДА відбулася в четвер, 24 січня 2002 р., а похорон в п'ятницю, 25 січня 2002 р. о год. 10-ій ранку.

Тлінні останки Покійного похоронено на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

В безмежному горі:
дружина – ЛЮДМИЛА
доньки – МАРГАРИТА з чоловіком ЯНОМ ВАРЯНКОМ
– КАТЕРИНА з чоловіком ПЕТРОМ ДИКИМ
внуки – ХРИСТИНА, АНДРІЙ ВАРЯНКА, МИХАЙЛО, АЛЕКСАНДЕР ДИКИЙ
сваха – АЛЛА ДИКА з сином ЮРКОМ з родиною
свати – МАРІЙКА і СЕМЕН ВАРЯНКИ
ближча і дальша родина в Україні.

Друзів і знайомих просимо про молитви за спокій його душі.

Вічна Йому пам'ять!

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ОУА „САМОПОМІЧ“ в НЬЮ-ЙОРКУ

ділиться сумною вісткою, що в середу, 16 січня 2002 р. відійшла у вічність учителька 6-ої кляси від 1982 р. і заступник директора від 1999 р. Школи Українознавства ОУА „Самопоміч“

бл. п.

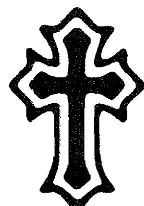
ЛАРИСА МИКУЛЕНКО СОННА

Велика втрата для школи і всього громадянства, бо відійшла людина невтомної праці, доброго серця і учитель за покликанням.

Учителі й учні школи висловлюють глибокі співчуття дітям, ГАЛІ і ЛІЗІ СОННІЙ і всій Родині Покійної.

Вічна Їй пам'ять!

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

У глибокому смутку повідомляємо приятелів і знайомих, що 21 січня 2002 р. упокоївся в Бозі по довгій недузі на 74-муроці життя

сл. п.

РОМАН МАЦЬКІВ

Покійний нар. 20 березня 1928 р. в Польщі, де батько його учителював.

ПАРАСТАС відбувся в п'ятницю 25 січня в похоронному заведенні Насевичів у Філядельфії, Па.

СЛУЖБА БОЖА була відправлена в церкві св. о. Миколая при 24 вулиці у Філядельфії, а відтак на цвинтарі Пречистої Діви Марії у Факс Чейс, Па.

У глибокому смутку:

дружина – НАТАЛІЯ ДОРОЖИНСЬКА-МАЦЬКІВ
сини – ЮРІЙ і ДЗЮДІ
– ЄВГЕН і ГАЛІ
донька – СОФІЯ і МАЙК ҐАЇҐЕР
внуки – МАРКО і ХРИСТИНКА
– ОЛЕКСАНДЕР і БРІЯНА
сестра – ДОЗЯ і ВОЛОДИМИР ГАРАСЕВИЧІ
брат – ЮРІЙ і ОЛЕКСАНДРА МАЦЬКІВ
братанки – СЛАВКО і БОГДАН ГАРАСЕВИЧІ з родинами
та ближча і дальша родина в Канаді і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

ПОДЯКА

29 серпня 2001 р. Б. з волі Всевишнього по довгій і важкій хворобі відійшов у вічність наш дорогий ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ЯРОСЛАВ СИДОРЯК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у церкві св. Юра, у похоронному заведенні Петра Яреми і на православному цвинтарі св. Андрія Первозваного відслужили всч. о. ігумен Маріо ЧСВВ і всч. о. парох Лаврентій ЧСВВ, за що висловлюємо отцям. щиросердечну подяку.

Так само дякуємо всч. о. Федорові, парохові катедри св. Трійці за відслуження Панахиди у сороковий день по смерті, а паніматці Іліяні і сестрицтву св. Ольги при катедрі за влаштування поминок.

Щиро дякуємо всч. о. дияконові Юрієві за духовну опіку під час хвороби.

Дякуємо за Служби Божі А. і Дж. Адам'якам, Х. і В. Баранецьким, К. Іванчук, О. і Я. Крупкам, А. Михальчук, Т. Рабій, В. і С. Сливоцьким, Х. і А. Сливоцьким, д-р Х. Сливоцькій, А. і О. Федашам і Д. Франкен.

Щиро дякуємо за пожертви у пам'ять покійного на стипендійні фонди „Смолоскипу“ і Об'єднання Українських Православних Сестрицтв, що їх склали: М. Висовська, М. і О. Гельбіг, В. Кузьмич, І. та Б. Рабій, О. Сворак і М. Голодинський, К. і Р. Стефанюки, В. і С. Сливоцькі, М. Тимочко, А. і О. Федаші, Р. Ференцевич і М. Цісик.

Щира подяка Д. і Ю. Костівим за дар на Український Музей у Нью-Йорку, Л. Тимофічук за квіти і тим, хто без нашого відома зложив пожертву.

Усім тим, хто висловив теплі слова співчуття у важкий для нашої родини час, чи то листовно, чи особисто та усім присутнім на похоронних відправах у церкві, у похоронному заведенні і на цвинтарі наше щиросердечне спасибі.

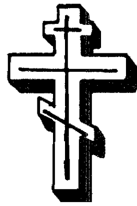
Українському Народному Союзові дякуємо за посмертне повідомлення у „Свободі“.

Особлива подяка похоронному заведенню Петра Яреми за гідне і уважне переведення похорону.

Нехай добрий Господь винагородить усіх сторицею.

Покійному Ярославові Вічная Пам'ять!

Дружина ТАМАРА з дітьми і внуками.

В глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і українську громаду, що 16 січня 2002 р. на 61-му році життя відійшла у вічність

бл. п.

ЛАРИСА СОННА

нар. на Черкащині.

ПАНАХИДА відбулася 21 січня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми.

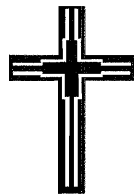
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві св. Володимира, а тлінні останки Покійної спочили на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишила в глибокому смутку:

дочок – ЛІЗУ СОННУ
– ГАЛЮ ФІКАРЕЛЛА, її чоловіка ЕЛІО та внука МАТЕЙКА
сестру – ВАЛЮ ЛУЧКАНЬ
брата – ЮРІЯ МИКУЛЕНКО

Родина просить згадати Покійну у своїх молитвах.

Вічна Її пам'ять!

В глибокому смутку повідомляємо, що в неділю, 27 січня 2002 р. з Волі Всевишнього, відійшла у Вічність, проживши 101 рік наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ОЛЕКСАНДРА КНЯЖИНСЬКА

з дому БІЛОБРАМ

ПОМИНАЛЬНА ПАНАХИДА була відправлена у вівторок, 29 січня 2002 р., о год. 7:30 вечора у похоронному заведенні Литвин і Литвин при 1600 Stuyvesant Ave., Union, NJ.

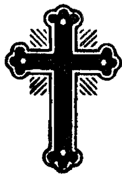
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у середу, 30 січня 2002 р., о год. 9:30 ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж.

Похорон на цвинтарі св. Хреста, в Норт Арлінгтоні, Н.Дж.

Залишені в смутку:

донька – ДАРІЯ СЕМЕҐЕН з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ
внуки – ЯРОСЛАВ-АНДРІЙ СЕМЕҐЕН з дружиною КЕРОН і дітьми АРІЯНОЮ, ЛЯРИСОЮ і СТЕФАНІ
– ХРИСТИНА-ОЛЕКСАНДРА БРОДИН з дітьми АНДРІЄМ І АДРІЯНОЮ
ближча і дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

Нехай Господь зішле Їй вічний спокій!

З великим сумом і невимовним болем повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що з Божої Волі, поєднаний з Богом, відійшов у вічність у четвер, 10 січня 2002 р. в Монтреалі, Канада наш найдорожчий ТАТО і ДІДУСЬ

сл. п.

МИХАЙЛО КЛЕЦОР

нар. 20 листопада 1909 р. в с. Рай, коло м. Бережани, Тернопільського повіту.

Колишній кооператор, журналіст, головний радний „Провидіння“,комендант українського табору „Зелений Клин“ у Байройті, Німеччина, секретар комітету видавництва „Бережани“.

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю, 11 січня 2002 р.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 12 січня 2002 р. з церкви Успення Божої Матері на український цвинтар Cotes De Nege.

Горем прибиті:

син – ОЛЕКСАНДЕР з дружиною ЛІДІЄЮ і донькою ЛІЛЕЄЮ
дочка – БОГДАННА з мужем ПЕТРОМ ГАВРИЛЮКОМ і синами ПЕТРОМ мол. і СИМОНОМ
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!